

SODBA SODIŠČA PRVE STOPNJE (tretji razširjeni senat)

z dne 7. junija 2006*

V zadevi T-613/97,

Union française de l'express (Ufex), s sedežem v Roissy-en-France (Francija),

DHL International SA, s sedežem v Roissy-en-France,

Federal express international (Francija) SNC, s sedežem v Gennevilliersu (Francija),

CRIE SA, s sedežem v Asnièresu (Francija),

ki jih zastopata É. Morgan de Rivery in J. Derenne, odvetnika,

tožeče stranke,

* Jezik postopka: francoščina.

proti

Komisiji Evropskih skupnosti, ki jo zastopata G. Rozet in D. Triantafyllou, zastopnika, z naslovom za vročanje v Luxembourg,

tožena stranka,

ob intervenciji

Francoske republike, ki jo zastopajo G. de Bergues, R. Abraham in F. Million, zastopniki, z naslovom za vročanje v Luxembourg,

in

Chronopost SA, s sedežem v Issy-les-Moulineaux (Francija), ki jo zastopata V. Bouaziz Torron in D. Berlin, odvetnika,

in tudi

La Poste, s sedežem v Parizu (Francija), ki jo zastopa H. Lehman, odvetnik, z naslovom za vročanje v Luxembourg,

intervenienti,

zaradi razglasitve ničnosti Odločbe 98/365/ES Komisije, z dne 1. oktobra 1997 o domnevni pomoči Francije v korist SFMI-Chronopost (UL 1998, L 164, str. 37),

SODIŠČE PRVE STOPNJE
EVROPSKIH SKUPNOSTI (tretji razširjeni senat),

v sestavi M. Jaeger, predsednik, V. Tiili, sodnica, J. Azizi, sodnik, E. Cremona, sodnica, in O. Czúcz, sodnik,

sodna tajnica: K. Andová, administratorica,

na podlagi sodbe Sodišča z dne 3. julija 2003,

na podlagi pisnega postopka, ki je sledil vrnitvi zadeve v novo sojenje, in po obravnavi z dne 15. junija 2005

izreka naslednjo

Sodbo

- ¹ Ta sodba je izdana po vrnitvi zadeve v novo sojenje s sodbo Sodišča z dne 3. julija 2003, Chronopost in drugi proti UFEX in drugi (C-83/01 P, C-93/01 P in C-94/01 P, Recueil, str. I-6993, v nadaljevanju: sodba Sodišča), ki je razveljavila sodbo Sodišča prve stopnje z dne 14. decembra, UFEX in drugi proti Komisiji (T-613/97, Recueil, str. II-4055, v nadaljevanju: sodba Sodišča prve stopnje).

Dejansko stanje

- 2 Francoska pošta (v nadaljevanju: Pošta), ki v okviru zakonskega monopola izvaja storitve s področja splošne dostave, je bila do konca leta 1990 del francoske uprave. Od 1. januarja 1991 deluje v skladu z določbami Zakona 90-568 z dne 2. julija 1990 o organizaciji javnih poštnih in telekomunikacijskih storitev (JORF z dne 8. julija 1990, str. 8069, v nadaljevanju: zakon 90-568) kot pravna oseba javnega prava. Na podlagi tega zakona je pooblaščen za izvajanje določenih dejavnosti proste konkurence, med drugim dejavnosti hitre dostave.
- 3 Société française de messagerie internationale (v nadaljevanju: SFMI) je družba zasebnega prava, ki je bila konec leta 1985 pooblaščen za opravljanje storitev hitre dostave francoske pošte. Ob ustanovitvi je kapital družbe znašal 10 milijonov francoskih frankov (FRF) (približno 1.524.490 EUR), od katerih je 66 % imela družba Sofipost, finančna družba v 100 % lasti Pošte, 34 % pa družba TAT Express, hčerinska družba letalske družbe Transport aérien transrégional (v nadaljevanju: TAT).
- 4 Podrobnosti uporabe in izvajanja storitve hitre dostave, ki jih je SFMI opremila z oznako EMS/Chronopost, so bile določene v Navodilu Ministrstva za pošto in telekomunikacije z dne 19. avgusta 1986. V skladu z njim naj bi Pošta družbi SFMI nudila logistično in komercialno podporo. Pogodbena razmerja med Pošto in družbo SFMI so bila določena z dogovori, od katerih je bil prvi sklenjen leta 1986.
- 5 Leta 1992 se je struktura dejavnosti s področja storitev hitre dostave družbe SFMI spremenila. Družbi Sofipost in TAT sta ustanovili novo družbo, Chronopost SA, v kateri sta imeli še naprej 66 % in 34 % delnic. Družba Chronopost, ki je imela vse

do 1. januarja 1995 izključni dostop do omrežja Pošte, se je osredotočila na domačo storitev hitre dostave. Družbo SFMI je kupila družba GD Express Worldwide France, hčerinska družba skupnega mednarodnega podjetja, ki ga sestavljajo avstralska družba TNT in pošte petih držav, koncentracija pa je bila odobrena z Odločbo Komisije z dne 2. decembra 1991 (zadeva IV/M.102 – TNT proti Canada Post, DBP Postdienst, La Poste, PTT Poste in Sweden Post) (UL C 322, str. 19). Družba SFMI je obdržala mednarodne dejavnosti hitre dostave, pri čemer je družbo Chronopost vključila kot pooblaščenko in izvajalko storitve prevoza mednarodnih pošiljk v Franciji (v nadaljevanju: SFMI-Chronopost).

- 6 Syndicat français de l'express international (SFEI), katerega pravna naslednica je Union française de l'express (UFEX), in katerega članice so preostale tri tožeče stranke, je v skladu s francoskim pravom strokovno združenje, v katerem so skoraj vse družbe, ki ponujajo storitve hitre dostave, konkurenčne družbi SFMI-Chronopost.

- 7 21. decembra 1990 je združenje SFEI pri Komisiji vložilo pritožbo, v kateri je med drugim uveljavljalo, da naj bi bila logistična in komercialna podpora, ki jo je francoska Pošta nudila družbi SFMI, državna pomoč v smislu člena 92 Pogodbe ES (po spremembi postal člen 87 ES). V pritožbi je kot glavni očitke navedlo, da plačilo, ki ga je SFMI plačala Pošti za to podporo, ne ustreza normalnim tržnim pogojem. Razlika med tržno ceno za opravljanje tovrstnih storitev in s strani družbe SFMI dejansko plačano ceno je državna pomoč. Za oceno pomoči v obdobju od leta 1986 do leta 1989 je pritožbi priložilo ekonomsko študijo, ki jo je po naročilu združenja SFEI izdelala svetovalna družba Braxton.

- 8 V dopisu z dne 10. marca 1992 je Komisija združenju SFEI sporočila, da je bil v zvezi z njegovo pritožbo uveden postopek. Združenje SFEI in druga podjetja so 16. maja 1992 pri Sodišču vložili tožbo za razglasitev ničnosti te odločitve. Po tem, ko je Komisija z Odločbo z dne 9. julija 1992 sklenila umakniti svojo odločitev z dne 10. marca 1992, je Sodišče postopek ustavilo (sklep Sodišča z dne 18. novembra 1992 v zadevi SFEI in drugi proti Komisiji, C-222/92, neobjavljen v ZOdl.).

- 9 Z dopisom z dne 21. januarja 1993, telefaksom z dne 3. maja 1993 in dopisom z dne 18. junija 1993, je Francoska republika Komisiji na njeno prošnjo posredovala informacije.
- 10 16. junija 1993 so združenje SFEI in druga podjetja zoper SFMI, družbo Chronopost, Pošto in druge, vložili tožbo na Tribunal de commerce Paris (Gospodarsko sodišče v Parizu). Tej tožbi je bila priložena druga študija svetovalne družbe Braxton, v kateri so bili podatki iz prve študije posodobljeni in obdobje ocene pomoči podaljšano do konca leta 1991. Tribunal de commerce Paris je s sodbo z dne 5. januarja 1994 Sodišču predložilo več vprašanj za predhodno odločanje glede razlage členov 92 in 93 Pogodbe ES (zdaj člen 88 ES), od katerih se je eno nanašalo na pojem državne pomoči v okoliščinah predloženega primera. Francoska vlada je kot prilogo k svojim izjavam z dne 10. maja 1994 Sodišču predložila ekonomsko študijo družbe Ernst & Young. S sodbo z dne 11. julija 1996, SFEI in drugi (C-39/94, Recueil str. I-3547, v nadaljevanju: sodba SFEI), je Sodišče odločilo: „[L]ogistična in komercialna podpora, ki jo javno podjetje nudi svojim zasebnopravnim hčerinskim družbam, ki izvajajo dejavnosti proste konkurence, lahko predstavlja državno pomoč v smislu člena 92, če je plačilo, prejeta kot nasprotna dajatev, nižje od tistega, ki bi se zahtevalo pod normalnimi tržnimi pogoji“ (točka 62).
- 11 Medtem je bila francoska vlada z dopisom Komisije z dne 20. marca 1996 obveščena o uvedbi postopka na podlagi člena 92(2) Pogodbe ES. O tem je 30. maja 1996 Komisiji posredovala svoja stališča.
- 12 Komisija je 17. julija 1996 v *Uradnem listu Evropskih skupnosti* objavila obvestilo o uvedbi postopka na podlagi člena 93(2) Pogodbe ES o domnevni pomoči Francije v korist družbe SFMI-Chronopost (UL C 206, str. 3).

- 13 V odgovor na to obvestilo, je združenje SFEI Komisiji 17. avgusta 1996 posredovalo stališča, ki jim je priložilo novo ekonomsko študijo pisarne Bain & Co. Poleg tega je združenje SFEI svojo pritožbo razširilo na nova dejstva, zlasti na uporabo blagovne znamke francoske Pošte, na privilegiran dostop do oddajanja Radia France, na carinske in davčne olajšave in na naložbe francoske Pošte v ploščadi za pakete.
- 14 Komisija je Francoski republiki posredovala stališča združenja SFEI septembra 1996. Francoska republika je Komisiji poslala odgovor na dopis, kateremu je bila priložena ekonomska študija svetovalne družbe Deloitte Touche Tohmatsu (v nadaljevanju: poročilo Deloitte).
- 15 Z dopisom z dne 7. novembra 1996, je združenje SFEI Komisijo pozvalo, naj ga zasliši o vseh navedbah, ki jih vsebuje spis. V zvezi s tem je zaprosilo za posredovanje odgovorov, ki jih je francoska vlada Komisiji že poslala, vendar jih združenje še ni prejelo (to sta dopis z dne 21. januarja 1993 in dopis z dne 18. junija 1993), in dodatnih podatkov francoske vlade, vsakič ko jih Komisija prejme.
- 16 Z dopisom z dne 13. novembra 1996 je Komisija združenju SFEI zavrnila dostop do navedenih dokumentov iz spisa.
- 17 Združenje SFEI je 21. aprila 1997 na Komisijo naslovilo nov dopis, v katerem jo je zaprosilo za informacijo o napredku preiskave in v katerem se je zlasti želelo seznaniti z odgovori francoske vlade na dopis o uvedbi postopka in na njegova stališča z dne 17. avgusta 1996, kot tudi z odzivi in namerami Komisije. Komisija je 30. aprila 1997 zavrnila posredovanje dokumentov zaradi njihove strogo zaupne narave.

- 18 Komisija je 1. oktobra 1997 izdala Odločbo 98/365/ES o domnevnih pomočeh Francije v korist SFMI-Chronopost (UL 1998, L 164, str. 37, v nadaljevanju: izpodbijana odločba), ki je bila združenju SFEI posredovana z dopisom z dne 22. oktobra 1997.
- 19 V izpodbijani odločbi je Komisija navedla, da je treba razlikovati med dvema vrstama ukrepov. Prva vrsta ukrepov na eni strani vsebuje logistično podporo: družbi SFMI-Chronopost so bile na razpolago dane infrastrukture Pošte za sprejem, sortiranje, prevoz in raznašanje njenih pošilk; in na drugi strani komercialno podporo: dostop družbe SFMI-Chronopost do stalnih strank Pošte in prispevek poslovne vrednosti Pošte družbi SFMI-Chronopost. Drugo vrsto sestavljajo posebni ukrepi, kot so privilegiran dostop do Radia France ter carinski in davčni privilegiji.
- 20 Komisija je menila, da gre za vprašanje, „ali so pogoji poslovanja med Pošto in družbo SFMI-Chronopost [bili] primerljivi s pogoji enakovrednega posla med zasebnopravno matično družbo, ki bi bila brez težav v monopolnem položaju (v primeru, če bi imela izključne pravice) in njeno hčerinsko družbo“. Po mnenju Komisije ne gre za finančno korist, če se notranje cene menjave blaga in storitev med dvema podjetjema iz iste skupine „izračunavajo na podlagi celotnih stroškov (to je skupnih stroškov in donosa na kapital)“.
- 21 Komisija navaja, da plačila, ki jih je v prvih dveh poslovnih letih izvršila družba SFMI-Chronopost, ne krijejo skupnih stroškov, pač pa stroške glavnega sedeža in regionalnih direktij. Prvič, zato ni neobičajno, da plačila, izvršena s strani novega podjetja, namreč SFMI-Chronopost, v začetni fazi krijejo le variabilne stroške. Drugič, Francoska republika je po mnenju Komisije lahko dokazala, da je plačilo družbe SFMI-Chronopost od leta 1988 krilo vse stroške Pošte in poleg tega

prispevalo k donosu na kapital. Komisija je nato izračunala, da je interna stopnja donosnosti investicij Pošte kot delničarja računsko mnogo višja od donosa na kapitala podjetja v letu 1986, to je običajna stopnja donosnosti, ki bi jo pod enakimi pogoji zahteval zasebni investitor. Iz tega po mnenju Komisije sledi, da je Pošta svoji hčerinski družbi logistično in komercialno podporo nudila pod normalnimi tržnimi pogoji, kar torej ni državna pomoč.

- 22 Kar zadeva drugo vrsto ukrepov, kamor spadajo različni posebni ukrepi, Komisija ocenjuje, da družba SFMI-Chronopost ni imela ugodnosti pri carinjenju, kolkovini, dohodninah in plačilnih rokih. Komisija meni, da je uporaba vozil Pošte kot reklamnih medijev sestavni del običajne komercialne podpore, ki jo matična družba nudi hčerinski, in da tudi pri oglaševalskih ukrepih na Radiu France družba SFMI-Chronopost ni uživala prednostne obravnave. Komisija zatrjuje tudi, da ji je uspelo dokazati, da obveznosti, ki je Pošta prevzela v skladu z odločbo Komisije z dne 2. decembra 1991 o odobritvi skupnega podjetja, niso državne pomoči.

- 23 V 1. členu izpodbijane odločbe Komisija ugotavlja naslednje:

„[L]ogistična in komercialna podpora, ki jo je francoska Pošta dajala svoji hčerinski družbi, preostali finančni posli med obema podjetjema, odnos med SFMI-Chronopost in Radiem France, carinski režim za Pošto in družbo SFMI-Chronopost, ureditev, ki za Pošto velja glede davka na plače in kolkovine, ter njene naložbe v ploščadi za pakete niso državna pomoč v korist družbe SFMI-Chronopost.“

- 24 Združenje SFEI je Komisijo 2. decembra 1997 pozvalo, naj mu do 17. decembra 1997 pošlje telefaks z dne 3. maja 1993, obvestilo z dne 30. maja 1996 in poročilo Deloitte, vse omenjene v izpodbijani odločbi. Istega dne so tožeče stranke pri francoskem ministrstvu za gospodarstvo, finance in industrijo zaprosile za posredovanje poročila Deloitte. Enako prošnjo so 9. decembra 1997 za dostop do upravnih aktov vložile pri Komisiji.
- 25 Z dopisom z dne 15. decembra 1997 je Komisija zavrnila prošnjo združenja SFEL, sklicujoč se na Kodeks ravnanja pri dostopu javnosti do dokumentov Komisije in Sveta (UL 1993, L 340, str. 41). Navedla je, da mora biti prošnja za dokument, ki je v posesti organa in katerega avtor je druga fizična oziroma pravna oseba ali država članica, naslovljena neposredno na avtorja tega dokumenta. Poleg tega se je sklicevala na izjeme, ki zagotavljajo varovanje poslovne skrivnosti in varstvo zaupnosti.
- 26 Tožeče stranke so z vlogo, vloženo v sodnem tajništvu Sodišča prve stopnje 30. decembra 1997, vložile to tožbo.
- 27 V postopku so tožeče stranke 12. marca 1998 predlagale, naj Komisija predloži v odločbi navedene dokumente, ki jih je francoska vlada posredovala Komisiji, do katerih pred sprejetjem odločbe niso imele dostopa, namreč telefaks z dne 3. maja 1993, obvestilo z dne 30. maja 1996, odgovor na navedbe združenja SFEI in poročilo Deloitte. V dopisu z dne 7. maja 1998 je Sodišče prve stopnje pozvalo Komisijo, naj predloži zadnje navedena dokumenta. Ta sta bila posredovana 26. maja 1998.
- 28 Francoska republika je z vlogo, vloženo v sodnem tajništvu 2. junija 1998, zahtevala, naj intervenira v postopku v podporo toženih strank. Isto sta z vlogama, ki sta bili pri sodnem tajništvu vloženi 5. junija 1998, zaprosili družba Chronopost in Pošta.

- 29 Predsednik četrtega razširjenega senata Sodišča prve stopnje je s sklepoma z dne 7. julija 1998 Francoski republiki, družbi Chronopost in Pošti, dovolil intervencijo v podporo toženih strank.
- 30 Tožeče stranke so 23. julija 1998 v sodnem tajništvu Sodišča prve stopnje vložile drugi predlog za pridobitev dokumentov. Sodišče prve stopnje jim je z dopisom z dne 10. novembra 1998 sporočilo odločitev, da se predlogu v tej fazi postopka ne ugotovi.
- 31 Tožeče stranke so v odgovoru zaprosile, naj se vse dokumente, navedene v predlogu, obravnavna zaupno, dostop do njih pa naj se omogoči zgolj Sodišču prve stopnje. Z dopisoma z dne 5. januarja 1999 in dne 10. februarja 1999 so tožeče stranke pojasnile, da se ta prošnja nanaša samo na Pošto in družbo Chronopost. S sklepom predsednika četrtega razširjenega senata Sodišča prve stopnje z dne 5. marca 1999 je bilo prošnji, naj Pošta in družba Chronopost zaupno obravnavata določene podatke, ugodeno.
- 32 V podporo tožbi se tožeče stranke sklicujejo na štiri tožbene razloge, prvič, na „kršitev pravice obrambe, zlasti pravice do vpogleda v spis“, drugič, na „nezadostno obrazložitev“, tretjič, na „nepravilno ugotovljeno dejansko stanje in očitno napako v presoji“ in četrtič, na „napačno razlago pojma državna pomoč“. Četrti tožbeni razlog je sestavljen iz dveh delov. Komisija naj bi pojem državna pomoč razlagala napačno, ker, prvič, pri oceni plačila za podporo Pošte družbi SFMI-Chronopost ni upoštevala normalnih tržnih pogojev in ker je, drugič, iz pojma izvzela različne ukrepe v korist družbe SFMI-Chronopost.

- 33 Sodišče prve stopnje je ugodilo prvemu delu četrtega tožbenega razloga, s tem da je 1. člen izpodbijane odločbe delno razglasilo za ničnega. Od preostalih tožbenih razlogov in drugih navedb tožečih strank je Sodišče prve stopnje preizkusilo le prvi tožbeni razlog, ki se nanaša na kršitev pravice obrambe, ter tretji tožbeni razlog, ki se nanaša na nepravilno ugotovljeno dejansko stanje in očitno napako v presoji, in še to samo v delu, kjer se navedbe v zvezi s tretjim tožbenim razlogom ne prekrivajo s tistimi, ki so bile pred tem presojane v okviru četrtega tožbenega razloga. V obeh primerih je očitke tožečih strank zavrnilo.
- 34 Družba Chronopost, Pošta in Francoska republika so z vlogami, ki so na sodno tajništvo Sodišča prispеле 19. oziroma 23. februarja 2001, na podlagi člena 56 Poslovnika Sodišča vložile pritožbo zoper to sodbo.
- 35 Družba Chronopost, Pošta in Francoska republika so v podporo svoji pritožbi navedle več pritožbenih razlogov. V prvem so očitale kršitev člena 92(1) Pogodbe, ki izhaja iz nepravilne razlage pojma „normalni tržni pogoji“.
- 36 S sodbo z dne 3. julija 2003 je Sodišče razveljavilo sodbo Sodišča prve stopnje v delu, kjer je ugodilo prvemu pritožbenemu razlogu, zadevo vrnilo Sodišču v novo sojenje in si pridržalo odločitev o stroških.

Postopek po vrnitvi zadeve v novo sojenje

- 37 Zadeva je bila dodeljena četrtemu razširjenemu senatu Sodišča prve stopnje. Ker se je sestava senatov Sodišča prve stopnje na podlagi sklepa Sodišča prve stopnje z dne 13. septembra 2004 (UL C 251, str. 12) spremenila, je bil sodnik poročevalec razporejen v tretji razširjeni senat, kateremu je bila posledično dodeljena tudi obravnavana zadeva.

- 38 V skladu s členom 119(1) Poslovnika Sodišča prve stopnje so tožeče stranke in tožena stranka oddale pisna stališča. V skladu s členom 119(3) Poslovnika so lahko predložile dodatne vloge s pisnimi stališči. Pisna stališča stranskih intervenientov so bila v skladu s členom 119 (1) Poslovnika vložena po prejemu dodatnih vlog s pisnimi stališči strank.
- 39 Na podlagi poročila sodnika poročevalca je Sodišče prve stopnje (tretji razširjeni senat) sklenilo, da začne ustni postopek in v okviru ukrepov procesnega vodstva iz člena 64 Poslovnika stranke postopka pozvalo, naj predložijo določene dokumente in pisno odgovorijo na vprašanja. Stranke postopka so tem zahtevam zadostile v predpisanem roku.
- 40 Sodišče prve stopnje je stranke postopka na obravnavi z dne 15. junija 2005 zaslišalo o njihovih navedbah in odgovorih na vprašanja Sodišča. Na koncu obravnave je Komisijo in Pošto pozvalo, naj predložita določene dokumente. Poleg tega je drugim strankam postopka postavila rok za oddajo stališča o teh dokumentih. Tožeče stranke so tem zahtevam zadostile v predpisanem roku.
- 41 Ustni postopek je bil končan 23. avgusta 2005.
- 42 Z dopisom, vloženim 30. septembra in 4. oktobra 2005, sta družba Chronopost in Pošta zaprosili, ali lahko odgovorita na stališče tožečih strank glede dokumentov, predloženih na zahtevo Sodišča prve stopnje na obravnavi.

43 S sklepom z dne 27. oktobra 2005 je Sodišče prve stopnje (tretji razširjeni senat) v skladu s členom 62 Poslovnika sklenilo ponovno odpreti ustni postopek.

44 Poleg tega je Sodišče prve stopnje v okviru ukrepa procesnega vodstva na podlagi člena 64 Poslovnika sklenilo, da v spis uvrsti pripombe družbe Chronopost in Pošte, vložene 30. septembra in 4. oktobra 2005. V spis so bila prav tako uvrščena stališča drugih strank.

45 Ustni postopek je bil nato 19. decembra 2005 ponovno zaključen.

Predlogi strank po vrnitvi zadeve v novo sojenje

46 Tožeče stranke Sodišču prve stopnje predlagajo, naj:

— izpodbijano odločbo razglasi za nično;

— toženi stranki naloži stroške postopka v zadevi T-613/97;

— Francoski republiki, družbi Chronopost in Pošti solidarno naloži stroške postopka v zadevah C-83/01 P, C-93/01 P in C-94/01 P in T-613/97 po vrnitvi v novo sojenje.

47 Komisija ob podpori Francoske republike in Pošte Sodišču prve stopnje predlaga, naj:

- tožbo zavrne;

- tožečim strankam naloži stroške postopkov na obeh stopnjah.

48 Družba Chronopost Sodišču prve stopnje predlaga, naj:

- tožbo zavrne kot nedopustno in, podredno, kot neutemeljeno;

- tožečim strankam naloži stroške postopka na obeh stopnjah.

Pravo

1. Uvodne ugotovitve

49 Po sodbi Sodišča in vrnitvi predložene zadeve Sodišču prve stopnje v novo sojenje tožeče stranke v bistvenem vztrajajo pri drugem, tretjem in četrtem navedenem tožbenem razlogu, ki so privedli do sodbe Sodišča prve stopnje, to je pri tožbenem razlogu nezadostne obrazložitve, tožbenem razlogu, s katerim se očitajo vsebinske nepravilnosti in očitna napaka v presoji plačila, danega Pošti za njeno podporo, in

tožbenem razlogu napačne razlage pojma državna pomoč. Ta zadnji tožbeni razlog je sestavljen iz dveh delov. Prvič, očita se napačna razlaga pojma normalni tržni pogoji, kot ga je v svoji sodbi razlagalo Sodišče, drugič pa niso bili upoštevani nekateri vidiki pojma državna pomoč.

- 50 Vnaprej je treba spomniti na to, da je Sodišče razveljavilo sodbo Sodišča prve stopnje zaradi zmotne uporabe prava pri uporabi člena 92(1) Pogodbe ES. Po mnenju Sodišča so pravno napačna izvajanja Sodišča prve stopnje, v skladu s katerimi bi morala Komisija v okviru svoje presoje o tem, ali je logistična in komercialna podpora Pošte v korist družbe SFMI-Chronopost, državna pomoč, preizkusiti, ali celotni stroški Pošte za zagotavljanje te logistične podpore ustrezajo dejavnikom, ki bi jih pri določitvi plačila za opravljene storitve moralo upoštevati podjetje, ki deluje v normalnih tržnih pogojih. Sodišče je iz tega sklepalo, da bi morala Komisija preučiti najmanj to, ali je storitev, ki jo je družba prejela od Pošte, primerljiva s tisto, ki bi jo zahtevala zasebna finančna družba oziroma skupina podjetij, ki nima monopolnega položaja in izvaja dolgoročnejšo globalno ali sektorsko politiko. Sodišče je ugotovilo, da je bilo v tej pravno zmotni presoji spregledano, da se podjetje, kot je Pošta, nahaja v popolnoma drugem položaju kot zasebno podjetje, ki opravlja dejavnost pod normalnimi tržnimi pogoji, in je v zvezi s tem izreklo (točke od 34 do 40 sodbe Sodišča):

„34 Kajti Pošta je pooblaščen za izvajanje storitve splošnega gospodarskega pomena v smislu člena 90(2) Pogodbe ES (zdaj člen 86(2) ES) (glej sodbo Sodišča z dne 19. maja 1993 v zadevi Corbeau, C-320/91, Recueil str. I-2533, točka 15). To storitev v bistvenem sestavlja obveznost, da se zagotovi zbiranje, prevoz in raznašanje poštnih pošiljk v dobro vseh uporabnikov na celotnem ozemlju zadevne države članice po enakih cenah in podobni kakovosti.

- 35 Za to je Pošta potrebovala oziroma pridobila pomembno infrastrukturo in sredstva (t. i. poštno omrežje), ki so ji omogočili, da je osnovne poštnе storitve opravljala za vse uporabnike, skupaj s tistimi v redko naseljenih območjih, v katerih cena ne pokrije stroškov storitve.
- 36 Zaradi posebnosti storitve, katere opravljanje mora omrežje Pošte omogočati, se za postavitve in vzdrževanje tega omrežja ne more uporabiti zgolj komercialni pristop. Kot je bilo navedeno v točki 22 te sodbe, so Ufex in drugi zatrtili, da omrežje, ki ga je družba SFMI-Chronopost lahko uporabljala, povsem očitno ni bilo na trgu. Tega omrežja zato nikoli ne bi zgradilo zasebno podjetje.
- 37 Poleg tega je logistična in komercialna podpora neločljivo povezana z omrežjem Pošte, ta podpora zagotavlja delovanje omrežja Pošte, ki mu na trgu ni enakega.
- 38 Ker je položaj Pošte nemogoče primerjati s položajem zasebne skupine podjetij brez monopolnega položaja, je treba zato nujne hipotetične ‚normalne tržne pogoje‘ ugotoviti z razpoložljivimi objektivnimi in dokazljivimi dejavniki.
- 39 V predloženem primeru bi bili taki objektivni in dokazljivi dejavniki lahko izdatki Pošte za logistično in komercialno podporo njeni hčerinski družbi.

- 40 Na osnovi tega je lahko državna pomoč v korist SFMI-Chronopost izključena, če se na eni strani ugotovi, da zahtevana protistoritev v skladu z dogovorom obsega vse variabilne dodatne stroške, ki so nastali z zagotavljanjem logistične in komercialne podpore, primeren prispevek k fiksnim stroškom, ki so nastali z uporabo javnega poštnega omrežja in primerno nadomestilo za lastni kapital, če je bil uporabljen za konkurenčno dejavnost družbe SFMI-Chronopost, in če na drugi strani ne obstaja povod za domnevo, da so bili zadevni dejavniki podcenjeni oziroma določeni samovoljno.“
- 51 Upoštevajoč te ugotovitve Sodišča, Sodišče prve stopnje meni, da je treba najprej preizkusiti tožbeni razlog, s katerim je očitana kršitev dolžnosti obrazložitve. Prekrivajoči se tožbeni razlogi, s katerimi se uveljavlja nepravilna ugotovitev dejanskega stanja in očitna napaka v presoji, kot tudi napačna uporaba pojma državna pomoč, bodo nato obravnavani skupaj.

2. Tožbeni razlog kršitve dolžnosti obrazložitve

Trditve strank

- 52 Tožeče stranke očitajo, da naj bi Komisija v izpodbijani odločbi napotila zgolj na ekonomske študije, ki so ji služile za podlago, ne da bi podrobneje imenovala dele študij, ki so dovolili sklep o neobstoju pomoči v korist družbe SFMI-Chronopost, tako, da bi jih sodniki Skupnosti lahko preverili.
- 53 Prvič, nesporno naj bi bilo, da se izpodbijana odločba v prvi vrsti opira na ugotovitve poročila Deloitte, katerega posredovanje naj bi Komisija zavrnila in ki naj bi edini upravičeval izrek izpodbijane odločbe. Poročilo Deloitte, ki je pomemben sestavni

del obrazložitve izpodbijane odločbe, bi moralo biti tožečim strankam posredovano najkasneje z obtežilno odločbo, da bi jim omogočilo uveljavljanje njihovih pravic.

- 54 Drugič, obrazložitev naj bi bila nezadostna glede logistične podpore. V izpodbijani odločbi naj Komisija ne bi navedla, kako se delijo „skupni stroški“, ki jih je skupaj določila za storitve, značilne za hitro dostavo. Obrazložitev Komisije naj v tej točki očitno ne bi bila dovolj natančna, da bi jo lahko stranke razumele in Sodišče prve stopnje preverilo, saj ne vsebuje dejstev, ki so bila povod za ugotovitev Komisije, da „je bilo nadomestilo, ki ga je družba SFMI-Chronopost plačala Pošti za zagotovljeno logistično podporo, skupno višje od skupnega zneska obratovalnih stroškov v obdobju 1986–1995“, in tako ni dovolilo sklepanja na obstoj pomoči.
- 55 Tretjič, tožeče stranke menijo, da naj bi bila obrazložitev komercialne podpore nezadostna. Komisija ni navedla niti, kakšen delež „skupnih stroškov“ ustreza stroškom z njene strani ocenjene komercialne podpore, niti, natančno katera storitev komercialne podpore je bila z njimi poplačana. Poleg tega naj bi bila taka presoja težka, ker pojem „stroški oglaševanja“ ni definiran. Nato naj bi se Komisija na zelo natančne ocene, ki so jih tožeče stranke predložile glede stroškov za oglaševanje proizvodov družbe SFMI in vrednosti uporabe podobe Pošte, odzvala zgolj z nejasnimi ugovori.
- 56 Tožeče stranke menijo, da bi morala Komisija v izpodbijano odločbo povzeti tabele stroškov, ki jih je predložila francoska vlada, in pomanjkljive obrazložitve ne bi smela opravičevati s prizadevanjem, da odločba ne bi postala nerazumljiva, ali s poslovno skrivnostjo. Obdobje, na katerega se prvotna pritožba nanaša (1986–1990) naj bi bilo v poslovnem smislu že staro. Posledično naj bi tudi ugotovitve Komisije ostale abstraktne in obrazložitev nezadostna.

- 57 Četrtrič, tožeče stranke navajajo, da gre pri „metodi retropolacije“ za nasprotje v obrazložitvi izpodbijane odločbe, ki bi ga bilo treba enačiti s pomanjkljivo obrazložitvijo. Komisija naj bi namreč najprej pojasnila, da je cena za logistično podporo izračunala tako, da je pomnožila število odpremljenih pošilk oziroma njihovo težo s posamezno ceno različnih storitev, ugotovila pa naj bi še, da Pošta do leta 1992 ni imela poslovnega računovodstva.
- 58 Tožeče stranke navajajo, da je treba obrazložitev izpodbijane odločbe presojati glede na okoliščine posameznega primera, ki tu zahtevajo posebej podrobno obrazložitev. Mednje naj bi spadali: pomanjkljiva prijava; prekomerno trajanje upravnega postopka (odločba, izdana 81 mesecev po vložitvi pritožbe); znatne težave, postavljene s strani Komisije, zlasti v zvezi z vprašanjem, ali se sporni ukrepi lahko štejejo za državne pomoči; s strani Komisije postavljena verjetnost o obstoju pomoči; umik prve zavrnilne odločbe, potem ko je postala predmet ničnostne tožbe, popolnoma nezadostna skrbnost, ki naj bi jo Komisija izkazovala tri leta (od umika njene odločbe 9. julija 1992 do ustne obravnave pred Sodiščem v zadevi, v kateri je bila izdana sodba SFEI, to je do 2. oktobra 1995); obstoj sodbe SFEI, ki določa smernice, zavrnitev možnosti vpogleda v dokumente, tudi če ne vsebujejo morebitnih zaupnih delov; in vnos sporih ukrepov v seznam neprijavljenih pomoči. Končno naj bi tožeče stranke Komisiji vedno posredovale vedno bolj natančne ekonomske študije.
- 59 Komisija meni, da je, drugače kot zatrjujejo tožeče stranke, način delitve „skupnih stroškov“ navedla v izpodbijani odločbi (točka D.1). Tam naj bi bila metoda, ki jo je uporabila Pošta in odobrila Komisija, opisana na različnih mestih in pri rezultatu, to je stopnja pokritosti „skupnih stroškov“ Pošte v vsakem letu. Pri ugotavljanju obstoja pomoči naj bi zadoščala napotitev na uporabljeno metodo in pridobljeni rezultat, ne da bi bilo treba predložiti ustrezne tabele, ki bi odločbo Komisije naredile

nerazumljivo. Sodna praksa ne zahteva, da so v obrazložitvi navedeni vsi upoštevani dejanski ali pravni vidiki, zlasti ko gre za odločbe s področja tehnike.

- 60 Francoske oblasti so preglednico teh skupnih stroškov dale na razpolago Komisiji 30. maja 1996. Ta naj bi z rahlimi letnimi odkloni v bistvenem razlikovala med storitvami poštnih uradov, sortirnih centrov in uslužbencev Pošte. Tabele naj bi se vedno nanašale na skupne stroške in naj bi, za ugotovitev letne stopnje pokritosti, stroške primerjale s posameznimi cenami podizvajalca vsakokratne storitve. Vendar naj bi bile te številke poslovna skrivnost, ker razodevajo strukturo stroškov in finančne tokove med matično in hčerinsko družbo.
- 61 Družba Chronopost opozarja, da naj bi dolžnost obrazložitve, ki jo ima Komisija do pritožnika, obstajala v tem, da se predstavijo razlogi, zaradi katerih v pritožbi navedeni pravni in dejanski vidiki niso zadoščali za dokaz o obstoju državne pomoči. Posebne obrazložitve naj ne bi bilo mogoče zahtevati niti za posamezne odločbe s področja tehnike niti za vidike, ki so očitno postranski ali nimajo enoznačno podrejenega pomena.
- 62 Družba Chronopost meni, da je obrazložitev izpodbijane odločbe zadostna. Po njenem mnenju Komisija v izpodbijano odločitev ni zavezana vključiti vseh izračunov poslovnega računovodstva. Poleg tega domnevne pomanjkljive obrazložitve nista ugotovili ne Sodišče ne Sodišče prve stopnje, čeprav je pomanjkljiva obrazložitev vprašanje javnega reda, ki bi moralo biti preverjeno po uradni dolžnosti. V nasprotju s sklepi tožečih strank na podlagi sodne prakse naj bi zadostovalo, da Komisija navede, katere izračune je uporabila.

Presoja Sodišča prve stopnje

Sklicevanje na sodno prakso v obrazložitvi

- ⁶³ V skladu z ustaljeno sodno prakso mora biti obrazložitev, predpisana s členom 190 Pogodbe ES (zdaj člen 253 ES), prilagojena naravi zadevnega pravnega akta, in ugotovitve institucije Skupnosti, ki je akt izdala, izražene tako jasno in nedvoumno, da lahko zadevni razbere razloge za sprejet ukrep in Sodišče opravlja funkcijo nadzora. Zahteva po obrazložitvi se presoja glede na okoliščine posameznega primera, zlasti glede na vsebino pravnega akta, vrsto navedenih razlogov in zanimanje, ki bi ga o ugotovitvah lahko imel naslovnik ali druge osebe, na katere se pravni akt neposredno in posamično nanaša. Ni potrebno, da so v obrazložitvi navedeni vsi dejanski ali pravno pomembni vidiki, saj se vprašanje, ali obrazložitev zadostuje zahtevam člena 253 ES, ne presoja zgolj na podlagi besedila, temveč tudi s pomočjo vsebine ter celotnih pravnih predpisov z zadevnega področja (glej sodbo Sodišča z dne 2. aprila 1998 v zadevi Komisija proti Sytraval et Brink's France, C-367/95 P, Recueil, str. I-1719, točka 63 in navedena sodna praksa).
- ⁶⁴ Zlasti kadar gre za odločbo Komisije, ki zanika, da je ukrep, ki ga pritožnik očita, državna pomoč, mora Komisija pritožniku v vsakem primeru zadostno pojasniti razloge za to, da v pritožbi navedeni pravni in dejanski vidiki niso zadostovali za dokaz obstoja državne pomoči. Vendar se Komisiji ni treba opredeliti do stališč, ki so očitno postranska, brez pomena ali nedvomno podrejenega pomena (zgoraj navedena sodba Komisija proti Sytraval et Brink's France, točka 64).
- ⁶⁵ Dalje je v primerih, v katerih je Komisiji za izpolnjevanje njenih nalog dano pooblastilo, upoštevanje jamstev, ki jih pravni red Skupnosti predvideva za upravne postopke, še večjega temeljnega pomena. Med ta jamstva spada zlasti dolžnost

pristojne institucije, da skrbno in nepristransko preveri vse vidike posameznega primera in odločitev zadostno obrazloži (sodba Sodišča z dne 21. novembra 1991, Technische Universität München v zadevi C-269/90, Recueil str. I-5469, točka 14).

- 66 Poleg tega se Komisiji pri obrazložitvi odločbe, ki jo mora izdati za zagotavljanje uporabe pravil konkurence, sicer ni treba spuščati v vsa dejanska in pravna vprašanja ter ugotovitve, ki so bile povod za sprejetje take odločbe, vendar mora v skladu s členom 190 Pogodbe ES navesti vsaj dejstva in ugotovitve, ki so v sistematiki njene odločbe bistvene za to, da se sodnikom Skupnosti in zadevnim osebam tako omogoči, da izluščijo pogoje, pod katerimi je uporabila Pogodbo (v tem smislu glej sodbo Sodišča prve stopnje z dne 15. septembra 1998 v združenih zadevah European Night Services in drugi proti Komisiji, T-374/94, T-375/94, T-384/94 in T-388/94, Recueil, str. II-3141, točka 95 in navedena sodna praksa).
- 67 Sicer pa mora v skladu s sodno prakso, razen v izrednih okoliščinah, obrazložitev odločbe vsebovati sama odločba in ne more biti prvič ter naknadno obrazložena šele pred sodnikom (glej sodbo Sodišča prve stopnje z dne 14. maja 1998 v zadevi Buchmann proti Komisiji, T-295/94, Recueil str. II-813, točka 171, in zgoraj navedeno sodbo European Night Services in drugi proti Komisiji, točka 95 in navedena sodna praksa). Obrazložitev mora biti namreč zadevnemu načeloma sporočena skupaj z odločbo, ki ga bremeni. Pomanjkanja obrazložitve se ne da popraviti s tem, da zadevni za razloge za odločitev izve v postopku pred Sodiščem (sodba Sodišča z dne 28. junija 2005 v združenih zadevah Dansk Rørindustri in drugi proti Komisiji, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P do C-208/02 P in C-213/02 P, ZOdl., str. I-5425, točka 463). Zato Komisija, kadar ena izmed njenih odločb, izdana na podlagi člena 92 Pogodbe ES, nakazuje na znatne opustitve, tega ne more odpraviti s tem, da se šele pred Sodiščem prve stopnje prvič sklicuje na številke in druge ugotovitve preiskave, ki dopuščajo ugotovitev, da je bila uporaba člena 92 Pogodbe ES z njene strani pravilna, razen če gre za ugotovitve preiskave, ki jih

nobena od strank predhodnega upravnega postopka ni prerekala (v tem smislu glej zgoraj navedeno sodbo *European Night Services* in drugi proti Komisiji, točka 96).

- 68 Iz tega sledi, da navedbe pooblaščenca Komisije pred Sodiščem prve stopnje ne morejo odpraviti pomanjkanja obrazložitve izpodbijane odločbe (glej sodbo Sodišča prve stopnje z dne 18. januarja 2005 v zadevi *Confédération nationale du Crédit mutuel* proti Komisiji, T-93/02, ZOdl., str. II-143, točka 126 in navedena sodna praksa).
- 69 Izrek in obrazložitev sodbe, v kateri morajo biti v skladu s členom 190 Pogodbe ES obvezno navedeni razlogi, sta namreč nedeljiva celota, zato je njuno hkratno sprejetje, v skladu s kolegijskim načelom, izključna zadeva kolegija članov Komisije in vsaka sprememba obrazložitve, ki presega pravopisno ali slovnično uskladitev, izključna pristojnost tega kolegija (zgoraj navedena sodba *Confédération nationale du Crédit mutuel* proti Komisiji, točka 124, ob sklicevanju na sodbo Sodišča z dne 15. junija 1994 v zadevi *Komisija proti BASF* in drugim, C-137/92 P, Recueil, str. I-2555, točke od 66 do 68).
- 70 V zvezi s tem je treba spomniti na to, da se mora sodnik Skupnosti v okviru ničnostne tožbe na podlagi člena 173 Pogodbe ES (postal člen 230 ES) omejiti na presojo zakonitosti izpodbijanega akta. Zato Sodišče prve stopnje nima pristojnosti popraviti ali dopolniti pomanjkljive obrazložitve tako, da doda ali zamenja stališča, ki sama ne izhajajo iz izpodbijane odločbe.
- 71 Zato je treba preizkusiti, ali so bila ob izdaji izpodbijane odločbe, ki temelji na celoviti ekonomski oceni, upoštevana pravkar pojasnjena načela. Zlasti je treba z vidika sodne prakse, navedene v točkah od 66 do 70 predložene sodbe, samo s pomočjo razlogov, navedenih v besedilu izpodbijane odločbe, preizkusiti, ali je Komisija izpolnila dolžnost obrazložitve.

Obseg preizkusa izpolnitve dolžnosti obrazložitve v predloženem primeru

72 Sodišče prve stopnje mora preizkusiti, ali je Komisija glede na njene sklepne ugotovitve o neobstoju državne pomoči v korist družbe SFMI-Chronopost izpolnila dolžnost obrazložitve. Po načelih, ki jih je Sodišče izoblikovalo v sodbi in navedlo zgoraj v točki 50, to pomeni, da je treba zlasti preizkusiti, ali je izpodbijana odločba zadostno obrazložena, na eni strani, glede vprašanja, ali od družbe SFMI-Chronopost zahtevana protistoritev obsega, prvič, vse variabilne dodatne stroške, ki so nastali z zagotavljanjem logistične in komercialne podpore, drugič, primeren prispevek k fiksnim stroškom zaradi uporabe poštnega omrežja in, tretjič, primerno nadomestilo za lastni kapital, če je uporabljen za konkurenčno dejavnost družbe SFMI-Chronopost, in na drugi strani, glede vprašanja, ali obstajajo pokazatelji, da so bili zadevni dejavniki podcenjeni ali samovoljno določeni.

73 V zvezi s tem Sodišče meni, da razlogi, zaradi katerih je Komisija zavrnila s strani tožečih strank predlagan način izračunavanja stroškov, sicer jasno izhajajo iz uvodnih izjav od 49 do 56 izpodbijane odločbe, vendar mora ta obrazložitev vsebovati tudi zadostno pojasnilo načina izračunavanja in ocene stroškov Pošte – vključno s stroški, ki jih je Sodišče priznalo v sodbi, izdani v postopku s pritožbo – z metodo skupnih stroškov, ter pojasnilo protistoritve, ki jo je zahtevala družba SFMI-Chronopost, da lahko Sodišče prve stopnje preizkusi zakonitost ocene Komisije glede obstoja državne pomoči. V zvezi s tem je treba zavrniti navedbe družbe Chronopost o tem, da naj bi bila izpodbijana odločba zadostno obrazložena, ker pomanjkanja obrazložitve, ki naj bi bil tožbeni razlog kršitve javnega reda, nista presojala niti Sodišče prve stopnje niti Sodišče. Kajti, upoštevajoč ničnost izpodbijane odločbe, ki je bila ugotovljena zgolj kot posledica zmotne uporabe člena 92 Pogodbe ES (točke od 64 do 79 sodbe Sodišča prve stopnje) s strani Sodišča prve stopnje ob prvem odločanju in omejenost preizkusa Sodišča na zakonitost presoje, na katero je Sodišče prve stopnje oprlo svoje ugotovitve (točke od 31 do 42 sodbe Sodišča), nista bila ne Sodišče prve stopnje ne Sodišče dolžna preizkusiti pomanjkanja obrazložitve.

74 Sodišče tako meni, da je nujno preizkusiti, ali je Komisija zadostno obrazložila svojo oceno glede, prvič, pokritja variabilnih dodatnih stroškov, ki so nastali z zagotavljanjem logistične in komercialne podpore, drugič, primernega prispevka k fiksnim stroškom zaradi uporabe poštnega omrežja in, tretjič, nadomestila za lastni kapital.

Obrazložitev izpodbijane odločbe v delu, ki se nanaša na pokritje variabilnih dodatnih stroškov, nastalih z zagotavljanjem logistične in komercialne podpore

75 V zvezi z variabilnimi dodatnimi stroški, ki so za Pošto nastali z zagotavljanjem logistične in komercialne podpore družbi SFMI-Chronopost, je v točki 34 izpodbijane odločbe navedeno:

„Za izračun skupne višine podpore družbi SFMI-Chronopost Pošta najprej izračuna svoje direktne stroške poslovanja – brez izdatkov sedeža in regionalnih direktij – pri čemer izhaja iz palete proizvodov (zaporedje faz osnovnih storitev), ki ustreza dejanski storitvi in obsegu dejanskega prometa. Nato se stroški sedeža in regionalnih direktij proporcionalno porazdelijo k osnovnim stroškom posamezne storitve.

Kar zadeva raznovrstnost storitev, Pošta ni imela sistema poslovnega računovodstva, ki bi ji omogočal izračunati dejanske stroške logistične podpore družbi SFMI-Chronopost. Do leta 1992 so te stroške ugotavljali na podlagi ocen. Storitve za družbo SFMI-Chronopost so bile razdeljene v zaporedje osnovnih storitev, ki pred letom 1992 časovno niso bile določene. Za izračun teh stroškov je Pošta te storitve enačila s podobnimi obstoječimi poštnimi storitvami, katerih posamezne faze so že bile časovno določene in ovrednotene (na primer dostava priporočenega pisma). Leta 1992 so bili trajanje in stroški zadevne faze storitve izračunani z upoštevanjem

dejanskega obsega prometa s storitvami hitre dostave. Ti izračuni so Pošti omogočili, da je ocenila dejanske stroške njene logistične podpore.“

76 Glede na to je Komisija v točki 57 izpodbijane odločbe izpeljala naslednji sklep:

„Komisija meni, da notranje cene menjave blaga in storitev med dvema podjetjema znotraj iste skupine ne pomenijo nikakršne finančne koristi, če so izračunane na podlagi skupnih stroškov (to je skupni stroški in donos na kapital). Plačila, ki jih je v prvih dveh poslovnih letih izvršila družba SFMI-Chronopost, niso pokrila skupnih stroškov, pač pa stroške sedeža in regionalnih direktij. Komisija meni, da takšna situacija ni neobičajna, saj lahko v začetni fazi prihodek iz dejavnosti novega podjetja, ki sodi v skupino podjetij, pokrije zgolj variabilne stroške. Ko pa podjetje utrdi svoj položaj na trgu, mora poslovati s prihodkom, ki je višji od variabilnih stroškov, da lahko prispeva k pokritju fiksnih stroškov skupine. V prvih dveh poslovnih letih (1986 in 1987) plačila, ki jih je opravila družba SFMI-Chronopost niso pokrila samo variabilnih stroškov, temveč tudi določene fiksne (na primer za stavbe in vozila). Francija je dokazala, da nadomestilo, ki ga je družba SFMI-Chronopost plačala Pošti za zagotovljeno pomoč, od leta 1988 krije stroške, ki so nastali za Pošto, poleg tega pa je bil plačan tudi prispevek za donos lastnega kapitala. Posledično je bila logistična in komercialna pomoč Pošte svoji hčerinski družbi dana pod normalnimi pogoji in ni državna pomoč.“

77 Ti razlogi ne povedo dovolj natančno, kakšen pomen je Komisija nameravala pripisati v tej zvezi uporabljenim ekonomskim in računovodskim pojmom, niti,

kakšne vrste so stroški, ki jih je za obrazložitev neobstoja pomoči proučila, da bi Sodišče prve stopnje lahko preverilo, ali ti stroški ustrezajo dejanskim variabilnim stroškom, ki so nastali z zagotavljanjem logistične in komercialne pomoči v smislu sodbe Sodišča.

- 78 Kar zadeva pojem direktnih stroškov poslovanja, omenjen v točki 33 izpodbijane odločbe, je Komisija v svojem dopisu z dne 27. maja 2005, s katerim je odgovorila na pisno vprašanje Sodišča prve stopnje, zgolj nakazala, da gre za alokacijske stroške. Komisija je v dopisu dodala, da so ti alokacijski stroški pri Pošti vključevali tako del fiksnih stroškov kot tudi izdatke sedeža in regionalnih direkcij.
- 79 Iz same izpodbijane odločbe niso razvidni niti direktni stroški poslovanja niti stroški, ki se v računovodstvu Pošte neposredno pripišejo posameznim dejavnostim. Tako se alokacijski stroški v različnih podjetjih razlikujejo glede na uporabljeni računovodski sistem.
- 80 Sicer to vprašanje ni bilo razjasnjeno niti v vlogah, ki jih je Komisija predložila v postopku in katerih Sodišče prve stopnje v okviru preizkusa obrazložitve izpodbijane odločbe tako ali tako ne sme upoštevati (glej točke od 66 do 70 zgoraj). Komisija v svojih vlogah pojasnjuje, da naj bi bili posamezni izdatki (zunanja nabava blaga in storitev, osebje, amortizacija, vzdrževanje poslovnih objektov) v izpodbijani odločbi združeni na podlagi analitskega računovodstva, ki obsega ustrezno delitev posameznih postavk na poslovne (pisarniške, prevozne, distribucijske, sortirne, finančne dejavnosti) – direktne stroške (variabilni, to je stroški, ki se pripišejo določeni fazi storitve/obravnavanem predmetu, in fiksni) in strukturne stroške (regionalne ali nacionalne upravljalne službe za razpošiljanje pošte ali finančne službe, skupne službe) – indirektno stroške (celotni fiksni stroški). Poleg tega naj bi bili indirektni (fiksni) izdatki za službe dejavnosti „pošte“ (tako za skupne kot tudi za tiste, ki odpadejo na službe za razpošiljanje ali finančne službe) proporcionalno prišteti poslovnim stroškom, ki jih je povzročila konkretna dejavnost. Tako naj bi bili

indirektni stroški (neposlovni stroški služb, vključno z izdatki za oglaševanje in trženje na osrednji in oddelčni ravni) proporcionalno prišteti štirim dejavnostim „pošte“ (prevzem, dostava, sortiranje, prevoz). Stroški posameznih enot dela (minuta dela, prevožena tonaža) naj bi izhajali iz delitve skupnih dejanskih stroškov za konkretno dejavnost s točnim številom izmerjenih minut (ali s prevoženo količino). S pomnožitvijo posamezne cene s časom, porabljenim za ponujeno storitev družbi SFMI-Chronopost (ali s prevoženo težo), se lahko ugotovi skupne stroške storitev, ki jih je Pošta zagotavljala svoji hčerinski družbi.

- 81 Po mnenju Sodišča prve stopnje te ugotovitve samo še podpirajo sklep, da je obrazložitev izpodbijane odločbe mnogo presplošna, da bi Sodišču prve stopnje omogočila, da preizkusi oceno, ki jo je Komisija izvedla v zvezi z vprašanjem, ali so bili skupni stroški, ki so za Pošto nastali pri zagotavljanju logistične in komercialne podpore s strani Pošte in SFM-Chronopost, pokriti. Pomanjkanje obrazložitve dodatno pokaže še to, da je Komisija v izpodbijani odločbi nenatančno uporabljala različne ekonomske in računovodske pojme. Iz točke 57 obrazložitve izpodbijane odločbe, v skladu s katero plačila družbe SFMI-Chronopost „v prvih dveh poslovnih letih (1986 in 1987) niso pokrila samo variabilnih stroškov, temveč tudi določene fiksne stroške (na primer za stavbe in vozila)“, ni razvidno, za kaj pri teh „določenih fiksnih stroških“, ki naj bi jih pokrila družba SFMI-Chronopost, natančno gre.
- 82 Poleg tega v izpodbijani odločbi ni pojasnjeno, kako so storitve, ki jih je prejela družba SFMI-Chronopost, razčlenjene na zaporedje osnovnih faz, ali na kakšni podlagi je Pošta te storitve enačila s podobnimi vrstami obstoječih storitev. Ker torej storitve za družbo SFMI-Chronopost pred letom 1992 časovno niso bile beležene in ker so dejanske stroške Pošte za dano logistično in komercialno podporo do leta 1992 ugotavljali na podlagi ocen, bi moral biti v izpodbijani odločbi pojasnjen

način enačenja, da bi lahko stranke in Sodišče prve stopnje preverile, ali to ravnanje kaže na zmotno ali nepopolno ugotovitev dejanskega stanja oziroma na napako v presoji.

83 Natančna pojasnila naj bi bila nujna zlasti za presajo, kako je bila v skupnih stroških upoštevana logistična in komercialna podpora Pošte družbi SFMI-Chronopost. Tako kot so bile storitve za družbo SFMI-Chronopost, ki so bile vezane na določen proizvod, po navedbah Komisije ločene od drugih dejavnosti, bi morale biti obrazložene, ali in do kakšne višine so nastali stroški komercialne podpore. Toda iz pojasnil v izpodbijani odločbi ni razvidno, kako je bila ta podpora upoštevana pri izračunu skupnih stroškov.

84 Izpodbijana odločba bi zato v tem delu morala vsebovati ustrezno obrazložitev in vsaj strnjeno predstavitev izračunov poslovnega računovodstva, po potrebi z zakritimi tajnimi podatki, za storitve družbi SFMI-Chronopost.

85 Iz zgoraj navedenih utemeljitev izhaja, da izpodbijana odločba ne vsebuje zadostne obrazložitve za oceno Komisije o variabilnih dodatnih stroških, ki so nastali zaradi zagotavljanja logistične in komercialne podpore.

Obrazložitev primerne prispevka k fiksnim stroškom uporabe poštnega omrežja

- ⁸⁶ V zvezi s primernim prispevkom k fiksnim stroškom uporabe poštnega omrežja iz točke 33 izpodbijane odločbe izhaja, da „se poraba sedeža in regionalnih direktij določa sorazmerno z osnovnimi stroški vsake storitve“.
- ⁸⁷ Zgolj iz izpodbijane odločbe ni mogoče ugotoviti, kateri stroški so zajeti v porabi sedeža in regionalnih direktij. Sodišče prve stopnje še zlasti ne more preizkusiti, ali del porabe sedeža in regionalnih direktij, kakor meni Komisija, pomeni stroške, ki bi jih bilo treba opredeliti kot fiksne stroške uporabe poštnega omrežja in bi jih bilo zaradi tega treba upoštevati pri izračunu plačila družbe SFMI-Chronopost. Ta opredelitev ima poseben pomen, ker je Komisija v izpodbijani odločbi ugotovila tudi, da poraba sedeža in regionalnih direktij v letih 1986 in 1987 ni bila v celoti pokrita s plačilom družbe SFMI-Chronopost. Iz točke 33 izpodbijane odločbe izhaja, da je stopnja pokritja v letu 1986 znašala 70,3 %, v letu 1987 pa 84,3 %.
- ⁸⁸ Komisija še zlasti ni natančno določila, kakšni fiksni stroški so zaradi uporabe omrežja Pošte nastali za SFMI-Chronopost. Tako v izpodbijani odločbi ni pojasnjeno, ali poleg porabe sedeža in regionalnih direktij obstajajo še drugi stroški, ki jih bilo treba upoštevati kot fiksne stroške uporabe poštnega omrežja in zato ne sodijo v kategorijo variabilnih dodatnih stroškov logistične in komercialne podpore družbi SFMI-Chronopost. Zato Sodišče prve stopnje ne more preizkusiti, ali je bil prispevek k fiksnim stroškom plačan pravilno, glede na zahteve, ki jih je v svoji sodbi postavilo Sodišče.

- 89 Iz tega sledi, da izpodbijana odločba v teh okoliščinah ni zadostno obrazložena, saj Sodišču prve stopnje ne omogoča preizkusiti, ali poraba sedeža in regionalnih direktij obsega fiksne stroške uporabe poštnega omrežja in, ali obstajajo drugi fiksni stroški Pošte, povezani z uporabo poštnega omrežja, ki bi morali biti pokriti s plačilom družbe SFMI-Chronopost, v skladu z zahtevami sodbe Sodišča, izdane v pritožbenem postopku.

Obrazložitev primerne donosa na lastni kapital

- 90 Glede donosa na lastni kapital Komisija v točki 57 obrazložitve navaja, da je „[Francija] dokazala, da je plačilo družbe SFMI-Chronopost za prejeto podporo od leta 1988 pokrilo vse nastale stroške in je vrh tega prispevalo k donosu na kapital.“ Vendar v izpodbijani odločbi ni navedeno, kakšen prispevek je k donosu na kapital Pošte dala družba SFMI-Chronopost.
- 91 Iz izpodbijane odločbe sicer izhaja, da je Komisija izračunala interno donosnost. Vendar na tistem mestu ni navedeno, ali je bila interna donosnost izračunana kot dokazilo, da je bil izpolnjen kriterij zasebnega investitorja in/ali za izračun donosa na lastni kapital. V zvezi s tem točka 58 obrazložitve pove le, da je Komisija „[obravnavala] tudi vprašanje, ali je ravnanje Pošte kot delničarja družbe SFMI-Chronopost, glede na načelo tržno usmerjenega investitorja, gospodarskopravno upravičeno“, in da mora „za ugotovitev, ali je Pošta ravnala kot tržno usmerjen investitor, preveriti donos matične družbe v obliki dividend in rasti kapitala“.

- 92 Tudi če naj bi izračun interne donosnosti, kot je bil prikazan v izpodbijani odločbi, služil kot preverjanje donosa za lastni kapital (v primeru, da je bil ta uporabljen za dejavnosti družbe SFMI-Chronopost na trgu proste konkurence), pa v izpodbijani odločbi ni navedeno, za kateri kapital Komisija pri ugotavljanju neobstoja državne pomoči dejansko predpostavlja, da je bil uporabljen za te dejavnosti. V zvezi s tem Komisija v točki 59 obrazložitve izpodbijane odločbe navede le, da je „[za] izračun interne donosnosti na eni strani uporabila injekcijo kapitala Pošte v letu 1986 in na drugi strani dividende, ki jih je v obdobju od 1986 do 1991 plačala družba SFMI-Chronopost ter vrednost tega podjetja v letu 1991“. Zato je Komisija v skladu s točko 62 obrazložitve izpodbijane odločbe „izračunala interno donosnost in to primerjala s stroški lastnega kapitala družbe SFMI-Chronopost v letu 1986 (13,5 %) – leto ustanovitve podjetja, v katerem je začelo z dejavnostjo –, s čimer je lahko preverila, ali je bila donosnost investicij zadostna“ za sklepanje o tem, da je bila „s strani Komisije izračunana interna donosnost leta 1986 občutno višja od stroškov kapitala“ in da „finančni posli, ki so v obdobju 1986–1991 potekali med francosko Pošto in njeno hčerinsko družbo, niso vsebovali elementa državne pomoči“. V izpodbijani odločbi je tako zgolj navedeno, da je Komisija dotok kapitala Pošte v letu 1986 in finančne posle, ki so v obdobju 1986–1991 potekali med Pošto in njeno hčerinsko družbo, obravnavala, ne da bi dovolj jasno navedla, za katere posle gre.
- 93 Tudi če naj bi interna donosnost dovolj natančno odražala donosnost na lastni kapital, če je bil ta uporabljen za dejavnost družbe SFMI-Chronopost na trgu proste konkurence, Sodišče prve stopnje ni pristojno presojati, ali je bilo to morebitno plačilo primerno v smislu točke 40 sodbe Sodišča, saj številčni izračun interne donosnosti iz izpodbijane odločbe ni razviden.

Obrazložitev pokritja stroškov na splošno

- 94 Kar zadeva sklepe Komisije iz točke 57 izpodbijane odločbe, po katerih „[so] v prvih dveh poslovnih letih (1986 in 1987) plačila, ki jih je opravila[družba] SFMI-

Chronopost, pokrila ne samo variabilne stroške, ampak tudi določene fiksne stroške (na primer stavbe in vozila), in po katerih „[je] Francija dokazala, da so od leta 1988 dalje stroški, ki jih je plačala [družba] SFMI-Chronopost za prejeto podporo, pokrili vse stroške, nastale Pošti, poleg tega pa so zajemali prispevek za donos na lastni kapital“, je mogoče ugotoviti, da gre za čiste kategorične trditve. Izpodbijana odločba namreč ne vsebuje podrobne preiskave posameznih korakov pri izračunu plačila za zadevno pomoč ali tej pomoči pripisljivih infrastrukturnih stroškov niti številčne analize ustreznih stroškov. Komisija se v zvezi s tem omeji na trditev, da je plačilo družbe SFMI-Chronopost pokrilo celotne stroške Pošte, ne da bi natančno navedla številke in izračune, na katerih temelji njena analiza in njeni sklepi.

- 95 V takšnih okoliščinah Sodišče prve stopnje torej ne more preizkusiti, ali so metode in posamezni koraki analize, ki jih je opravila Komisija, brez napak in v skladu s pravili Sodišča glede ugotavljanja (ne)obstoja državne pomoči.

Dolžnost podrobne obrazložitve

- 96 Poleg tega je treba opozoriti na to, da se obseg dolžnosti obrazložitve presoja glede na okoliščine posameznega primera, ki so v predloženem primeru takšne, da podrobnejšo obrazložitev upravičujejo.
- 97 Okoliščine, ki v predloženem primeru upravičujejo podrobnejšo obrazložitev, temeljijo, prvič, na tem, da gre za eno prvih odločitev, ki v okviru uporabe predpisov o državnih pomočeh obravnava celovito vprašanje izračunavanja stroškov matične družbe, dejavne na pridržanem trgu, ki svoji hčerinski družbi, nedejavni na pridržanem trgu, zagotavlja logistično in komercialno podporo. Drugič, umik prve

odločbe z dne 10. marca 1992, s katerim je bila pritožba zavrnjena, bi moral po vložitvi ničnostne tožbe in sodbi Sodišča v zadevi SFEI Komisijo opozoriti, naj svoje ravnanje v spornih točkah posebej skrbno in natančno obrazloži. Končno bi moralo tudi dejstvo, da so tožeče stranke v upravnem postopku predložile več ekonomskih študij, Komisijo napeljati na to, da oblikuje skrbno obrazložitev in se pri tem spusti tudi v argumente tožečih strank, ki so podprti s temi ekonomskimi študijami.

- 98 Sodišče v teh okoliščinah meni, da obrazložitev izpodbijane odločbe, omejena na zelo splošno razlago metode, ki jo je Komisija uporabila za oceno stroškov in dobljenega končnega rezultata, ne da bi z zahtevano natančnostjo opredelila stroške, ki so za Pošto nastali zaradi zagotavljanja logistične in komercialne podpore družbi SFMI-Chronopost, in fiksne stroške uporabe poštnega omrežja ter podrobneje določila nadomestilo za lastni kapital, ni zadostila zahtevam iz člena 190 Pogodbe ES.
- 99 V zvezi z argumentom Komisije, da imajo številčni podatki iz teh izračunov značaj poslovne skrivnosti, je treba ugotoviti, da bi lahko Komisija uporabljene metode in izpeljane izračune pojasnila podrobneje, ne da bi pri tem razkrila morebitne poslovne skrivnosti. Da bi bilo to mogoče, med drugim potrjujejo tudi pojasnila, ki jih Komisija navedla v postopku, zlasti v vlogah in odgovorih na ustna in pisna vprašanja Sodišča prve stopnje. Predložila bi lahko vsaj prečiščene podatke in tiste različice teh analiz, ki niso zaupne.
- 100 Izpodbijana odločba tako Sodišču prve stopnje ne omogoča presoditi, ali obstajajo posamezni stroški, ki sodijo pod pojem skupni stroški, kot je določen v izpodbijani odločbi, in koliko znašajo. Obrazložitev izpodbijane odločbe zato Sodišču prve stopnje ne omogoča preizkusiti zakonitosti ustrezne ocene Komisije ter njene

združljivosti z zahtevami Sodišča, ki jih je za ugotovitev neobstoja državnih pomoči postavilo v sodbi v pritožbenem postopku.

- 101 Iz tega sledi, da je treba izpodbijano odločbo zaradi pomanjkljive obrazložitve razglasiti za nično v delu, kjer je ugotovljeno, da logistična in komercialna podpora Pošte družbi SFMI-Chronopost ni državna pomoč.

3. Tožbeni razlog, s katerim se očita napačna razlaga pojma državna pomoč

Uvodne pripombe

- 102 Zaradi zgornjih ugotovitev ni mogoče preizkusiti navedb tožečih strank v okviru prvega dela četrtega tožbenega razloga, s katerim uveljavljajo, da naj družba SFMI-Chronopost ne bi pokrila stroškov, da naj bi Komisija določene vidike podcenjevala oziroma upoštevala samovoljno, da naj bi bile bilance v prilogi 4 poročila Deloitte napačne in interna stopnja donosa neobičajno visoka ter iz razlogov rentabilnosti družbe SFMI-Chronopost.
- 103 Preostale navedbe tožečih strank v okviru prvega dela četrtega tožbenega razloga, namreč, očitne napake v zvezi z metodo linearne „retropolacije“ in pomanjkljivo računovodstvo Pošte v zadevnem časovnem obdobju, so obravnavane v nadaljevanju.

Napačna razlaga pojma normalni tržni pogoji

Uporaba metode retropolacije

– Trditve strank

- 104 Tožeče stranke navajajo, da naj bi bila uporaba metode retropolacije izračunov za leta 1986–1992 neupravičena, ker Pošta leta 1992 ni imela poslovnega računovodstva. Neobstoje poslovnega računovodstva naj bi bil Komisiji pred izdajo izpodbijane odločbe znan. V zvezi s tem tožeče stranke navajajo, da naj bi francoski Svet za konkurenco že leta 1996 ugotovil, da računovodstvo Pošte ne dopušča delitve bremen iz stroškov omrežja. Zato naj bi morala Komisija odkloniti uporabo metode ocenjevanja stroškov Pošte, ki se opira na to računovodstvo.
- 105 Tožeče stranke sklenejo s tem, da naj bi Komisija stroške poslovanja podizvajalcev neupravičeno prištela Pošti.
- 106 Tožeče stranke ugotavljajo tri napake. Prvič, skupni stroški proizvodnje na enoto pri dejavnostih hitre dostave niso konstantni, temveč znatno nihajo glede na rast obsega proizvodnje. Vendar naj bi metoda, ki jo je izbrala Komisija, ne upoštevala rastočih lestvičnih donosov. Ta metoda naj bi vodila k temu, da so bili podcenjeni stroški, ki so v začetni fazi nastali za storitve, namenjene družbi SFMI-Chronopost, zlasti kadar je šlo za storitev z znatnimi fiksnimi stroški od začetka dejavnosti. Z izbrano metodo linearne retropolacije, naj bi bili stroški zmanjšani v razmerju 3 proti 1.

- 107 Drugič, izbrani „deflator“, to je stopnja rasti stroškov plač, naj bi bil z ekonomskega vidika neprimeren. Gibanje plač naj ne bi moglo služiti kot „deflator“ stroškov Pošte, ker stroški za obdelavo pošiljke družbe SFMI-Chronopost niso odvisni od gibanja števila uslužbencev Pošte. Zaposlitve znatnega obsega bi bile dopustne iz konjunkturnih razlogov ali za dejavnosti, ki niso povezane z dejavnostmi družbe SFMI-Chronopost. Za ugotovitev stroškov konkretne dejavnosti (družba SFMI-Chronopost kot podizvajalec) bi morala biti določena stopnja rasti stroškov na minuto dela v poštnih uradih in sortirnih centrih. Uporaba „točke 539“, to je stopnje rasti stroškov na minuto dela, bi bila zato ustrežnejša.
- 108 Tretjič, Komisija bi morala namesto metode retropolacije uporabiti izračune, ki temeljijo na nakupnih cenah. Uporaba metode retropolacije naj ne bi bila upravičena, ker naj bi Pošta in družba SFMI-Chronopost leta 1986 pogodbeno določili način ugotavljanja skupnih stroškov podizvajalca in naj bi te stroške tudi dejansko ocenili.
- 109 V teh okoliščinah naj bi tožeče stranke dokazale, da je obstajala druga, natančnejša metoda od metode retropolacije.
- 110 V zvezi s trditvami Komisije, da naj bi bile navedbe glede metode linearne retropolacije nov očitak, tožeče stranke ugotavljajo, da se je pojem „normalni tržni pogoji“ spremenil zaradi razlage, ki jo Sodišče zastopa v svoji sodbi, in ne zaradi njihovega tožbenega razloga. Njihov tožbeni razlog se je ves čas osredotočal na vprašanje, ali so stroški Pošte za logistično in komercialno podporo pokriti. Sprememba enega izmed razlogov, navedenih v tožbi, naj bi bila dopustna. Tožeči stranki naj bi le spremenili predstavitev tožbenega razloga, da bi se upoštevalo sodbo Sodišča.

- 111 Dodajajo še, da na podlagi izpodbijane odločbe niso mogle poznati podrobnosti metode retropolacije, ker so šele po ukrepih procesnega vodstva Sodišča pridobile dostop do poročila Deloitte in so se šele v svojem odgovoru lahko podrobneje izjavile glede metode retropolacije.
- 112 Komisija v prvi vrsti uveljavlja, da naj bi bila kritika linearnosti metode retropolacije, ki bi morala po mnenju tožečih strank upoštevati lestvične donose, nov očitok in naj bi ga bilo zato treba zavrnilo kot nedopustnega.
- 113 Podrejeno navaja, da naj bi bile trditve glede lestvičnih donosov smiselne le, če bi podjetje na novo začelo postavljati omrežje. Vendar naj bi bila družba SFMI-Chronopost zgolj rezultat preoblikovanja Pošte, ki naj bi zaradi svojega omrežja učinkoviteje izkoristila prednosti povezave s tem, ko naj bi izvajala svoji glavni dejavnosti zelo podobno dejavnost. Komisija spomni na to, da naj bi bilo leta 1992 razmerje med obsegom poslovanja družbe Chronopost in obsegom poslovanja Pošte 1: 3000.
- 114 Komisija priznava, da so bile šele od leta 1992 vse poštne storitve časovno natančno in enotno merjene ter da je bilo pri Pošti v trenutku prevzema bremen uvedeno zanesljivo računovodstvo z natančnim izračunavanjem stroškov „poslovnih enot“. Zato naj bi morala za pretekla obdobja sprejeti metodo retropolacije, ki so jo predlagali strokovnjaki. Ta metoda naj bi se opirala na zanesljive podatke za leto 1992 in naj bi bila uporabljena za pretekle posle družbe, ki so bili vsako leto vključeni v računovodstvo iz leta 1986 in pregledani s strani revizorjev.

- 115 Uporabo takšne vrste metode posploševanja naj bi načeloma sprejelo tudi Sodišče prve stopnje v svoji sodbi z dne 27. februarja 1997, FFSA in drugi proti Komisiji (T-106/95, Recueil, str. II-229, točka 103 in naslednje), prav tako tudi računovodske podatke, na podlagi katerih je bila uporabljena.
- 116 Komisija, ki jo podpira francoska vlada, navaja, da tožeče stranke niso dokazale, da obstaja natančnejša metoda, in tega, da je Komisija svojo odločbo oprla na netočna dejstva, oziroma, da je prekoračila svoja pooblastila v tej zadevi.
- 117 Kar zadeva podatke, predložene za leto 1992, naj bi francoske oblasti 24. maja 1996 posredovale popravek za leto 1992, izračune za leta 1986–1991, ki se opirajo na retropolirane dejanske tarife in posamične cene leta 1992, ter izračune za leta 1993–1995, ki temeljijo na računovodskih podatkih upoštevnega leta.
- 118 Sodišče je v svoji sodbi navedlo, da je treba „normalne tržne pogoje“ ugotoviti z razpoložljivimi objektivnimi in dokazljivimi dejavniki. Ker je bilo računovodstvo iz leta 1992 edino razpoložljivo, Komisija teh podatkov, ob neobstoju drugih, natančnejših, ne bi smela postavljati pod vprašaj.
- 119 „Deflator“, ki je bil uporabljen pri retropolaciji, namreč gibanje plač, naj bi bil vrednoten kot pokazatelj trenda stroškov, ker je bil za zagotovitev aktualizacije stroškov od leta 1992 ocenjen kot najbolj reprezentativen glede na skupne stroške Pošte, saj stroški za plače predstavljajo 75 % stroškov Pošte. Tožeče stranke naj za zadevno obdobje ne bi predlagale nobenega ustrežnejšega pokazatelja. Točka 539 naj bi bila nepopoln pokazatelj, ker obstajata dve točki 539, ena za poštne urade in ena za sortirne centre, h katerim pride še „statistika 742“ za razpošiljanje in stroški odposlane količina blaga. Komisija zatrjuje, da možnost izbire obsežnejšega

deflatorja ni očitna napaka v presoji. Doda še, da tožeče stranke povečanih stroškov v obdobju 1986–1992 niti enkrat niso poskušale izračunati z uporabo druge metode.

120 Komisija navaja, da naj bi bili tarifni dogovori, ki sta jih sklenili Pošta in družba SFMI, popolnoma neprimerni za določitev skupnih stroškov, saj naj bi bil njihov namen določanje plačila za storitve iz dejavnosti in komercialnega plačila. Dejansko nastali stroški naj bi se izračunali drugače in bi jih bilo treba potem za ugotovitev obstoja pomoči primerjati z opravljenimi plačili.

121 Francoska republika navaja, da je bila Pošta šele od leta 1991, v okviru splošne reforme z zakonom 90-568, zavezana voditi računovodstvo, tako kot gospodarske družbe. Pošta naj bi bila razvila dovolj natančne in enotne metode izračunavanja, ki so ji od leta 1992 omogočale izboljšati izračune dejanskih stroškov, ki so zanj nastali zaradi dejavnosti njenih hčerinskih družb. Metoda, ki jo je v izpodbijani odločbi uporabila Komisija, naj bi se oprla na najzanesljivejše dele stroškovne analize, pri čemer je bil ustrezno upoštevan poseben položaj podjetja, kot je Pošta.

– Presoja Sodišča prve stopnje

122 Vnaprej je treba preizkusiti trditev Komisije, da je očitek glede metode retropolacije nov razlog in zaradi tega nedopusten.

- 123 Na podlagi člena 48(2), prvi odstavek, Poslovnika Sodišča prve stopnje navajanje novih razlogov med postopkom ni dovoljeno, razen če ti izhajajo iz pravnih in dejanskih vprašanj, ki so se pojavila med postopkom.
- 124 V predloženem primeru zadostuje ugotovitev, da so tožeče stranke že v točkah 212–220 tožbe očitale metodo retropolacije, s katero so bili na podlagi stroškov za leto 1992 ocenjeni stroški za obdobje 1986–1991. Tožeče stranke so zlasti uveljavljale, da „je bil pogoj za ekstrapolacijo v preteklosti [...] ta, da stroški in cene za podizvajanje enakomerno vzporedno naraščajo“. Tožeče stranke torej z njihovimi navedbam o linearnosti retropolacije niso predložile novega ali drugega izpodbijnega sredstva, temveč le dodatno navedle svoja mnenja o temi, zajeti s tožbo.
- 125 Treba je opozoriti tudi na to, da so morale tožeče stranke svojo tožbo vložiti, ne da bi imele dostop do poročila Deloitte ali do odgovorov francoske vlade. Ti dokumenti so jim bili posredovani šele po ukrepih procesnega vodstva maja 1998.
- 126 Metoda retropolacije je v izpodbijani odločbi obrazložena le na kratko, saj so ustrezna pojasnila podana le v uvodnih izjavah 33 in 34 izpodbijane odločbe. Vendar iz teh utemeljitev enopomensko ne izhaja, da je bila retropolacija linearna.
- 127 V teh okoliščinah se toženim strankam ne more očitati, da linearnosti metode retropolacije v tožbi niso prerekale podrobneje. Navedbe o linearnosti metode retropolacije so zato dopustne.

- 128 V zvezi z obrazložitvijo je treba opozoriti, da s strani Komisije izvedeni preizkus vprašanja o tem, kako se ob pomanjkanju računovodstva izračunavajo stroški, ki so za Pošto nastali z zagotavljanjem logistične in komercialne podpore hčerinski družbi, obsega celovito ekonomsko presojo. Komisija ima vendarle široko diskrecijo, kadar sprejema akt, ki obsega celovito ekonomsko oceno, in sodna presoja tega akta je omejena – tudi kadar je treba vprašanje, ali ukrep sodi v področje uporabe člena 92(1) Pogodbe ES, presojati „izčrpno“ – na to, ali so bili predpisi o postopku in obrazložitvi upoštevani, ali je bilo dejansko stanje, na katerem temelji izpodbijana odločba, pravilno ugotovljeno in ali ne gre za očitno zmotno oceno tega dejanskega stanja ali zlorabo pooblastil. Zlasti Sodišče prve stopnje ne sme zamenjati presoje avtorja odločbe s svojo presojo (sodbe Sodišča prve stopnje z dne 15. septembra 1998, BFM in EFIM proti Komisiji v združenih zadevah T-126/96 in T-127/96, Recueil str. II-3437, točka 81; z dne 12. decembra 2000, Alitalia proti Komisiji v zadevi T-296/97, Recueil str. II-3871, točka 105, in z dne 6. marca 2003 v združenih zadevah Westdeutsche Landesbank Girozentrale in dežela Nordrhein-Westfalen proti Komisiji, T-228/99 in T-233/99, Recueil str. II-435, točka 282).
- 129 Najprej je treba opozoriti, da metoda retropolacije v predloženem primeru nastopi, ko se cena konkretnega proizvoda deflacionira, pri čemer se za osnovno leto uporabi cena iz leta 1992, za deflator pa stopnja rasti plač, in tako pridobljena, inflacije očiščena cena, se pomnoži z obsegom prometa zadevnega leta.
- 130 Tožeče stranke so metodo retropolacije v bistvu prerekale zato, ker ta metoda ni upoštevala rastočih lestvičnih donosov. Pri storitvah hitre dostave bi se morali stroški na enoto manjšati z rastjo količine proizvodov.
- 131 Ta argumentacija zadeva primer zasebnega podjetja, ki izvaja svojo poslovno dejavnost, in zlasti primer, ko to na novo gradi svojo distribucijsko omrežje. Ni primerna za uporabo pri novi dejavnosti, ki tvori le majhen del že obstoječih poslov in za katero je večina fiksnih stroškov že nastala. Kajti v sektorju, kot je zadevni,

v katerem so fiksni stroški zelo visoki, vendar neodvisno od dejavnosti hčerinske družbe temeljijo neposredno na obstoječem omrežju Pošte, se temu stališču tožečih strank ne more slediti.

- 132 Poleg tega tožeče stranke niso izpodbijale pojasnil Komisije, v skladu s katerimi naj se pravih lestvičnih donosov ne bi dalo dobiti, ker naj bi bil delež storitev družbe SFMI-Chronopost v razmerju s skupnim prometom Pošte neznaten.
- 133 V teh okoliščinah je treba ugotoviti, da tožeče stranke niso dokazale očitne napake v presoji glede izbire metode linearne retropolacije.
- 134 Kar zadeva s strani tožečih strank očitano izbiro leta, od katerega je bila opravljena retropolacija, je treba opozoriti, da Pošta, kot sestavni del francoske uprave, do leta 1991 ni bila zavezana voditi računovodstvo. Šele z uveljavitvijo zakona 90-568 so bile obračunske obveznosti izenačene s tistimi, ki jih ima zasebno podjetje.
- 135 Komisija je k izbiri leta 1992, kot izhodišča za retropolacijo stroškov, navedla – ne da bi ji tožeče stranke v tem delu ugovarjale – da so se stroški storitev za družbo SFMI-Chronopost zaradi točnejših časovnih merjenj in poslovnega računovodstva natančneje lahko izračunali šele od leta 1992.

- 136 Komisija je namreč morala najti nadomestek za manjkajoče poslovno računovodstvo pred letom 1992. Ker je bil obračun iz leta 1922 prvi, ki je bil izdan v skladu s sistemom poslovnega računovodstva, se je lahko Komisija nanj upravičeno sklicevala. Kot je navedlo Sodišče v svoji sodbi, je treba zlasti normalne tržne pogoje ugotoviti z razpoložljivimi dejavniki. Sicer pa tožeče stranke niso uspele dokazati, da obstajajo drugi, natančnejši podatki.
- 137 Uporaba metode retropolacije zaradi manjkajočega poslovnega računovodstva Pošte pred letom 1992 sodi v okvir široke diskrecije, ki jo ima Komisija v zadevi.
- 138 V skladu z navedenim je treba ugotoviti, da tožeče stranke niso dokazale očitne napake v presoji pri izbiri leta, na podlagi katerega je bila uporabljena metoda retropolacije.
- 139 Kar zadeva navedbe tožečih strank v zvezi s poročilom francoskega računskega sodišča, je treba spomniti, da niso dokazale, katere objektivne podlage bi morala Komisija uporabiti namesto računovodstva Pošte iz leta 1992. Čeprav računovodstvo Pošte leta 1992 ni bilo analitično, to ne dopušča ugotovitve očitne napake v presoji Komisije, saj je ta upravičeno uporabila računovodstvo Pošte, ki je edino omogočalo oceno sporne podpore v razmerju do dejanskih stroškov v smislu sodbe Sodišča.
- 140 Kar zadeva izbrani deflator, to je stopnjo rasti plač, ki ustreza vsoti plač in socialnih dajatev delodajalcev, je Komisija pojasnila, da gre za logično izbiro, saj znašajo plače 75 % stroškov delujočega omrežja Pošte.

- 141 Res je, da je stopnja rasti plač povezana s splošnim razvojem položaja delavcev Pošte in da bi bila za ugotavljanje stroškov posamezne dejavnosti ustrežnejša uporaba stroškov na enoto dela. Kot izhaja iz poročila Deloitte iz leta 1996, znašajo stroški za leto 1991 po izvedeni retropolaciji 95,2, če so stroški za leto 1992 ocenjeni na 100 in so plače med leti 1991 in 1992 skupno zrasle za 5 %.
- 142 Vendar tožeče stranke niso dokazale, da ne drži trditev Komisije, v skladu s katero so plače glavni sestavni del stroškov Komisije in da je Komisija s tem, ko je za deflator izbrala plače, storila očitno napako v presoji. Prav tako niso dokazale, da bi uporaba drugega deflatorja povzročila povišanje stroškov Pošte, ki so se izkazali pri retropolaciji.
- 143 Poleg tega je Pošta zoper navedbe tožečih strank v postopku pred Sodiščem prve stopnje predložila dve dopolnilni poročili podjetja Deloitte, namreč, poročili z let 1999 in 2004, v katerih je bila izračunana retropolacija z uporabo točke 539 (poštni urad) in povprečni stroški delavca. Rezultati teh izračunov, ki so predstavljeni v Prilogi 4 poročila iz leta 1999 in na 17. strani poročila iz leta 2004, kažejo, da bi uporaba obeh dveh koeficientov vodila do rahle podcenjenosti skupnih stroškov Pošte za obdobje 1986–1992 v primerjavi s tem, če se za deflator uporabijo plače. Ti izračuni zato potrjujejo, da deflator, ki so ga predlagale tožeče stranke, ne bi povzročil povišanja skupnih stroškov Pošte za zagotavljanje logistične in komercialne podpore svoji hčerinski družbi.
- 144 Zato je treba ugotoviti, da tožečim strankam ni uspelo dokazati, da bi bili rezultati retropolacije drugačni, če bi Komisija izbrala drug deflator, kaj šele, da bi se ti stroški zvišali. Tožeče stranke torej niso dokazale, da je Komisija s svojo izbiro deflatorja storila očitno napako v presoji.

- 145 Kar zadeva navedbe tožečih strank, da bi morala Komisija namesto metode retropolacije uporabiti obstoječe dogovore med Pošto in družbo SFMI-Chronopost, je treba skupaj s Komisijo ugotoviti, da dogovori med Pošto in družbo SFMI-Chronopost niso primerni za ugotavljanje skupnih stroškov, ker je njihov namen določiti nadomestilo za storitve iz dejavnosti in komercialno plačilo Pošte. Komisija je namreč pravilno opozorila na to, da se tarifnega dogovora ne more enačiti z računovodstvom in zato nima pomena za izračun stroškov.
- 146 Posledično, tožeče stranke niso pojasnile, kako bi lahko uporaba teh dogovorov vodila k ugotovitvi stroškov, nastalih z zagotavljanjem logistične in komercialne podpore družbi SFMI-Chronopost, ki bi bila natančnejša od tiste, pri kateri se uporabi metoda retropolacije.
- 147 V skladu z navedenim je treba prvi del četrtega tožbenega razloga v delu, kjer je se navezuje na metodo retropolacije, zavriniti.

Neupoštevanje določenih elementov pojma državne pomoči

Prenos službe Postadex

– Trditve strank

- 148 Tožeče stranke menijo, da je Komisija zmotno uporabila pravo s tem, da je sprejela stališče, da je neodplačen prenos službe Postadex sestavni del odnosa družb

v skupini. Prvič, Komisija naj bi neutemeljeno izhajala iz stališča, da neodplačen prenos nepremoženjske pravice, kot je prenos poslovne vrednosti, pomeni običajno dejanje, ki je med matično in hčerinsko družbo pogosto. Tožeče stranke menijo, da je, splošno gledano, prenos premoženja med matično in hčerinsko družbo odplačen ali opravljen v obliki dokapitalizacije ali kot predmet terjatve matične družbe. Matični družbi je redko v interesu, da bi svoje premoženje prenesla neodplačno.

¹⁴⁹ Menijo, da naj bi v primeru, če bi neodvisni strokovnjak določil vrednost službe Postadex, ta znašala več kot 38 milijonov FRF (približno 5.793.062 EUR). Temu znesku namreč ustreza zadnji letni promet službe Postadex.

¹⁵⁰ Tožeče stranke poudarjajo, da bi v primeru, če bi Komisija vrednost službe Postadex (38 milijonov FRF) štela za dokapitalizacijo družbe SFMI s strani Pošte, družba TAT z deležem v višini 3,4 milijona FRF (518.326,66 EUR) od 10 milijonov celotnega kapitala razpolagala le s 7 % in ne 34 % kapitala družbe SFMI.

¹⁵¹ Drugič, Komisija naj ne bi upoštevala, da je, drugače kot pri zasebni skupini družb, Pošta s sredstvi iz državnega monopola ustanovila, financirala in razvijala službo Postadex, ki ne sodi v zaprti sektor. Komisija naj bi kršila svojo prakso odločanja na področju telekomunikacij. V zvezi s tem se tožeče stranke sklicujejo na Smernice za uporabo pravil EGS o konkurenci v sektorju telekomunikacij (UL 1991, C 233, str. 2). V skladu s Smernicami lahko „subvencije konkurenčnih dejavnosti na področju storitev ali opreme z dodelitvijo njihovih stroškov monopolnim dejavnostim [...] izkrivljajo konkurenco in s tem kršijo člen 86“.

- 152 Tretjič, Komisija naj bi zmotno izhajala iz tega, da prenos službe Postadex ni državna pomoč, ker zanjo nima nobene denarne koristi. Tožeče stranke v zvezi s tem navajajo, da se pojem državne pomoči določa glede na učinke spornih ukrepov in ne na vrsto prejetih ugodnosti.
- 153 Komisija navaja, da prenos službe Postadex Pošti ni povzročil stroškov in da se Sodišče v svoji sodbi sklicuje le na plačilo, ki je bilo določeno za pokritje stroškov.
- 154 Komisija meni, da je prenos službe Postadex na družbo SFMI-Chronopost neposredna posledica izločitve storitve hitre dostave. Dalje uveljavlja, da stranke Pošte nimajo računovodske vrednosti in da bi bilo ekonomsko vrednost tega vidika nemogoče izmeriti. Zato Komisija meni, da ne gre za državno pomoč.
- 155 Komisija podredno opozarja, da ni ugovarjala oceni deleža službe Postadex na 38 milijonov FRF (približno 5.793.062 EUR), ki so jo tožeče stranke predložile kot dokaz, da je interni donos višji od stroškov kapitala.
- 156 Ker Komisija sklepa, da delež službe Postadex ustreza razmeram v skupini in da je bil Pošti kot investitorju zadostno povrnjen, se ji ocen iz pritožbe ni zdelo potrebno primerjati z dodatnimi ocenami.

157 Komisija zatrjuje, da je ponovna ocena deleža TAT na kapitalu družbe SFMI nov očitok, ki ne izhaja iz dejstev, vsebovanih v postopku, in je zato nedopustna. Komisija podredno uveljavlja, da bi morala biti morebitna pomoč družbi TAT, zaradi tega, ker izpodbijana odločba zadeva vprašanje državnih pomoči družbi Pošte v korist družbe, načeloma predmet druge odločbe, katere predmet je drugačen od tistega iz izpodbijane.

– Presoja Sodišča prve stopnje

158 Področje uporabe pojma državna pomoč v smislu člena 92 Pogodbe ES je v skladu z ustaljeno sodno prakso zelo široko. Ta določba naj bi namreč preprečevala, da bi bila menjava med državami članicami ovirana zaradi ugodnosti, danih s strani državnih organov, ki s privilegiranjem nekaterih podjetij ali panog izkrivljajo konkurenco na trgu ali k temu grozijo (sodbi Sodišča z dne 2. julija 1974 v zadevi Italija proti Komisiji, 173/73, Recueil, str. 709, točka 26, in z dne 15. marca 1994 v zadevi Banco Exterior de España, C-387/92, Recueil, str. I-877, točka 12). Pojem državna pomoč zato ne zajema le pozitivnih storitev, kot so subvencije, posojila, udeležba na kapitalu podjetja, temveč tudi ukrepe, ki na različne načine zmanjšujejo bremena, ki jih mora podjetje običajno nositi, in sicer strogo dobesedno ne predstavljajo subvencij, vendar jih je glede na vrsto in učinek z njimi mogoče enačiti (sodba Banco Exterior de España, točka 13).

159 V okviru posrednih koristi, ki učinkujejo enako kot državne pomoči, je treba izpostaviti zlasti zagotavljanje blaga in storitev pod ugodnejšimi pogoji (glej sodbo Sodišča z dne 20. novembra 2003, GEMO, C-126/01, Recueil str. I-13769, točka 29 in navedena sodna praksa).

- 160 Člen 92(1) Pogodbe ES v skladu z ustaljeno sodno prakso nadalje ne razlikuje med razlogi in cilji državnih ukrepov, temveč te določa glede na njihove učinke (glej sodbo GEMO, točka 34 in navedena sodna praksa).
- 161 V zvezi s prenosom službe Postadex Komisija v bistvenem navaja, da ta prenos ni povzročil stroškov, in da zato ne gre za državno pomoč, saj se je Sodišče v svoji sodbi sklicevalo zgolj na kritje stroškov za določena plačila.
- 162 Navedbe Komisije, da je bil prevzem strank službe Postadex logična posledica ustanovitve hčerinske družbe in zato ne predstavlja državne pomoči, ne vzdržijo.
- 163 Najprej je treba opozoriti, da gre za ukrep, ki se razlikuje od logistične in komercialne podpore.
- 164 Nesporno je, da je Pošta stranke svojih storitev službe Postadex na družbo SFMI-Chronopost prenesla brez nasprotne obveznosti. Iz odgovorov Komisije na vprašanja Sodišča prve stopnje izhaja, da družba SFMI-Chronopost prenosa strank službe Postadex ni plačala.

- 165 Vendar pa imajo stranke službe Postadex nematerialno premoženje, ki ima ekonomsko vrednost. Nadalje je treba opozoriti, da so bila sredstva državnega monopola tista, s katerimi je Pošta ustanovila službo Postadex. Prenos nematerialne premoženjske vrednosti je za prejemnika ugodnost.
- 166 Poleg tega se lahko odločitev o prenosu službe Postadex na družbo SFMI-Chronopost pripiše državi. Kajti podrobnosti uporabe in izvajanja storitev hitre dostave, ki jih je opravljala družba SFMI v povezavi z družbo EMS/Chronopost, so bile določene v navodilu francoskega ministrstva za pošto in telekomunikacije z dne 19. avgusta 1986.
- 167 Treba je torej ugotoviti, da je prenos službe Postadex na družbo SFMI-Chronopost državna pomoč, ker Pošta od družbe SFMI-Chronopost ni prejela nasprotnega plačila.
- 168 Trditve Komisije, da stranke službe Postadex niso imele računovodske protivrednosti, teh ugotovitev niso ovrgle.
- 169 Kajti tudi če bi šlo za dejavnik, ki ga je količinsko težko ovrednotiti, to ne pomeni, da nima vrednosti. Zato je treba opozoriti, da sta tudi izdelava in trženje imenikov gospodarska dejavnost.

- 170 Dejstvo v predloženem primeru je, kot sicer izhaja tudi iz dopisa francoskih oblasti z dne 21. januarja 1993, da so bile pogodbe med strankami in službo Postadex prenesene na družbo SFMI. Nadalje se v poročilu upravnega sveta družbe SFMI z dne 12. maja 1987 glasi da „je prenos dejavnosti službe Postadex na družbo Chronopost postopoma potekal od 1. januarja do 30. junija 1986“ in da „je treba izhajti iz tega, da je bil prenos izveden brez omembe vredne izgube strank“.
- 171 Iz tega sledi, da je Komisija zmotno uporabila pravo, ko je domnevala, da prenos strank službe Postadex ni državna pomoč, ker ni prispeval denarne vrednosti. Zato je treba izpodbijano odločbo razglasiti za nično v delu, kjer je Komisija ugotovila, da s strani Pošte izveden prenos službe Postadex na družbo SFMI-Chronopost ni državna pomoč.

Blagovna znamka Pošte

– Trditve strank

- 172 Tožeče stranke zatrjujejo, da je Komisija zmotno uporabila pravo, ko je izhajala iz tega, da podoba blagovne znamke Pošte ni predstavljala elementa, ločenega od prenosa službe Postadex ali dostopa do omrežja. Blagovna znamka Pošte naj bi bila nematerialno premoženje z ekonomsko vrednostjo, ki izhaja iz celotne podobe Pošte (rumena barva, znak in slogan). Ekonomska vrednost podobe Pošte naj bi bila velika konkurenčna prednost, ki je lahko odločilna pri osvajanju trga. Poleg tega, ko je

podjetje s pomočjo blagovne znamke enkrat že osvojilo znaten tržni delež, naj bi bila ta prednost trajna.

173 Neodplačni prenos blagovne znamke Pošte, ki naj bi imela znatno ekonomsko vrednost in naj bi bila financirana iz prihodkov monopola, na družbo SFMI-Chronopost, naj bi zato predstavljal državno pomoč.

174 Tožeče stranke navajajo, da tudi če uporaba blagovne znamke Pošte slednji ni povzročila stroškov, je vendarle treba upoštevati „oportunitetne stroške“. Sodba Sodišča naj bi se na dejanske stroške nanašala le v delu, ki govori o dostopu do omrežja, ki je s čistega ekonomskega vidika nesmiseln. Če je Pošta svoji hčerinski družbi za namen oglaševanja dovolila uporabo njenih vozil, bi morala za to zahtevati plačilo.

175 Komisija navaja, da uporaba blagovne znamke Pošti ni povzročila stroškov oziroma izpada dohodka, ki ne bi bili upoštevani že pri metodi skupnih stroškov. Dalje naj bi tožeče stranke po navedbah Komisije argumentirale v smislu „dodatnih prednosti“ in ne stroškov ter poskušale določiti „točno“ plačilo za dejavnosti družbe SFMI-Chronopost. Kljub temu naj takšen pristop ne bi ustrezal pristopu „skupnih stroškov“, to je pavšalni metodi, pri kateri bi bili upoštevani celo amortizacija in vzdrževanje obratov.

176 Poleg tega naj ne bi bilo trga oziroma povpraševanja niti za reklamne površine niti za blagovno znamko Pošte.

– Presoja Sodišča prve stopnje

- 177 Tudi če ima blagovna znamka Pošte nematerialno premoženjsko vrednost iz tega nujno ne sledi, da njena uporaba predstavlja vidik, ki se razlikuje od logistične in komercialne podpore, ki jo je Pošta zagotavljala družbi SFMI-Chronopost. Ob pomanjkanju pokazateljev za to, da uporaba blagovne znamke izhaja iz takega ločenega prenosa, je treba izhajati iz tega, da uporaba blagovne znamke prej izhaja iz samega zagotavljanja logistične in komercialne podpore in je slednjemu aksesorna. Pokazatelji, ki so jih tožeče stranke navedle v prilogi št. 4 k svojim pisnim izjavam, te sklepne ugotovitve niso ovrgli. Tožeče stranke napotujejo le na oglaševanje Pošte, ki naj bi družbo Chronopost predstavilo kot eno od služb Pošte, ter na izjave družbe SFMI-Chronopost, ki so potrdile njeno željo, da bi „uporabili stike, ki jih ima Pošta z velikimi dobavitelji, da bi se določenim potencialnim strankam približali z boljšimi pogoji“. Ti elementi nasprotno potrjujejo, da je uporaba blagovne znamke Pošte aksesorna njeni logistični in komercialni podpori, v zvezi s katero Pošta navaja, da je bila dana v zameno za nasprotno dajatev, ki ustreza najmanj skupnim stroškom.
- 178 Iz tega sledi, da Komisija ni napačno uporabila prava, ko je domnevala, da uporaba blagovne znamke Pošte s strani njene hčerinske družbe ni državna pomoč, ki je ločena od plačila skupnih stroškov Pošte. V zvezi s tem je treba glede navedb v okviru presoje tožbenega razloga kršitve obrazložitve v točkah 72–82 predložene sodbe seveda opozoriti, da Sodišče ne more presoјati, ali so izpolnjene predpostavke dejanskega stanja pojma državna pomoč v smislu zagotavljanja logistične in komercialne podpore družbi SFMI-Chronopost, vključno z uporabo blagovne znamke Pošte.
- 179 Ob upoštevanju navedenega je treba drugemu delu četrtega tožbenega razloga ugoditi, kar zadeva prenos službe Postadex in ga zavrniti, kolikor zadeva uporabo podobe znamke Pošte.

4. Tožbeni razlog, s katerim se očita očitne napake v presoji in vsebinske nepravilnosti

Splošne opombe

180 Kar zadeva tretji tožbeni razlog, s katerim se očita očitno napako v presoji in vsebinske nepravilnosti, je bil del razloga, navedenega v tem sklopu, zavržen že v sodbi Sodišča prve stopnje in ni bil predmet pritožbe pred Sodiščem. Pri tem gre zlasti za očitke v zvezi z oglaševalskimi ukrepi na Radiu France, postopkom carinjenja pošiljk družbe SFMI-Chronopost in kolkovinami (zgoraj navedena sodba Sodišča prve stopnje, točke 95 do 124). Kar zadeva ostale navedbe, iz točk 92 do 93 sodbe Sodišča prve stopnje ter pripravljanih vlog tožečih strank izhaja, da se prekrivajo s tožbenimi razlogi, katerih presoja je bila v tej sodbi že izvršena. To je jasno razvidno iz pripravljane vloge tožečih strank (točka 84). Edini očitek navedenega ničnostnega razloga, ki še ni bil obravnavan, je ta, s katerim tožeče stranke uveljavljajo, da naj bi se družba SFMI-Chronopost okoristila s tem, da je bila Pošta zavezana plačilu davka na plače po znižani stopnji in oproščena plačila davka na dodano vrednost.

Trditve strank

181 Tožeče stranke v bistvenem zatrjujejo, da je za Pošto veljala enotna stopnja davka na plače v višini 4,25 %, medtem ko naj bi druga podjetja plačevala povprečno 9,15 %. Ta ugodnost naj bi bila na družbo SFMI-Chronopost prenesena tako, da so bili stroški, tudi če je plačala skupne stroške Pošte, manjši od tistih, ki jih je morale nositi normalno podjetje.

- 182 Tožeče stranke prerekajo presojo Komisije, v skladu s katero naj bi se korist, ki je za Pošto nastala zaradi znižane stopnje davka na plače, več kot izravnala s škodo zaradi davka na dodano vrednost, ki ga je plačevala za svoje nakupe. Za Pošto naj bi, ne tako kot vsa druga podjetja, katerih promet do višine 90 % ni podvržen davku na dodano vrednost, veljali splošni predpisi o davku na plače. Stopnja davka na plače naj bi običajno znašala 4,25 %, vendar je zvišana na 8,50 % za delež posameznih letnih plačil med 40.780 FRF (6.216,87 EUR) in 81.490 FRF (12.423,07 EUR) in na 13,6 % za delež plačil nad 81.490 FRF (12. 423,07 EUR). Do 1. septembra 1994 naj bi za Pošto veljala enotno znižana stopnja davka na plače v višini 4,25 %, ki naj bi se obračunal samo na plačila (brez nagrad in koristi v naravi). Korist te znižane stopnje naj bi bila tako očitna v primerjavi z uteženo povprečno stopnjo v višini 9,15 % (ki ustreza strukturi vsote plač). V teh pogojih naj ne bi prišlo do izravnave zaradi neobveznega davka na dodano vrednost, nasprotno, veljavnost znižane osnove vodi do izpada prihodka za državo.
- 183 Tožeče stranke se nato sklicujejo na neprimerljivost in pomanjkanje navezne točke davčnopравниh položaja Pošte, kar zadeva davek na plače in davek na dodano vrednost. Kajti osnova za odmero davka na plače naj bi bila vsota plač podjetja, medtem ko naj bi osnovo za odmero davka na dodano vrednost sestavljala dobava blaga in storitev. Prav tako so le malo primerljive običajna stopnja davka na dodano vrednost v višini 20,6 % in stopnje davka na plače v višini 4,25 %, 8,5 % in 13,6 %. Tožeče stranke s tem izpodbijajo višino obremenitve Pošte zaradi oprostitve davka na dodano vrednost.
- 184 Tožeče stranke prav tako zatrjujejo, da izravnava davčne ugodnosti z drugje nastalo davčno obremenitvijo ne spremeni dejstva, da je ta ugodnost državna pomoč. Poziv Komisije, naj jo francoske oblasti odpravijo, naj bi kazal na to, da gre za davčno ugodnost. Poleg tega dodatni stroški zaradi oprostitve davka na dodano vrednost Pošte glede dejavnosti družbe SFMI-Chronopost, ki so podvržene konkurenci, po navedbah tožečih strank niso povezani z dejavnostjo javnega podjetja.

185 Komisija najprej uveljavlja, da je bila Pošta obdavčena bolj kot njeni konkurenti. To naj bi potrdili tudi podatki francoskih oblasti, po katerih naj bi nevrtačljiv davek na dodano vrednost, ki ga je Pošta plačala, za leto 1993 znašal 274 milijonov FRF (41.771.030,72 EUR), plačani davek na plače pa 74 milijonov FRF (11.281.227,28 evra), tako da naj bi skupno davčno breme Pošte znašalo 352 milijonov FRF (53.662.054,07 EUR). Komisija meni, da to breme nima ustreznika pri konkurentih, ki niso podvrženi davku na plače in ki bi se jim plačani davek na dodano vrednost lahko odbil.

186 Drugič, Komisija meni, da zatrjevana ugodnost, v skladu s katero strankam Pošte ni bilo treba plačati davka na dodano vrednost za njihove storitve, ne obstaja. Oprostitev plačila davka na dodano vrednost Pošte naj bi se izenačila z ugodnostjo, ki jo uživa pri davku na plače. Po navedbah francoskih oblasti namreč opravi največji del svojega prometa s strankami (83,4 %), ki so zavezanke za plačilo davka na dodano vrednost in lahko ta davek, ki ga plačajo pri konkurentih Pošte, odbijejo, ne pa tudi davka na plače, ki je prištet cenam Pošte. Ta fiksni sestavni del stroškov ima večjo težo kot obvezno plačilo vračljivega zneska davka na dodano vrednost in zato za Pošto pomeni ekonomsko škodo.

187 Francoska republika v nasprotju z navedbami tožečih strank, v skladu s katerimi „splošna pravnoveljavna stopnja davka na plače v višini 9,25 % temelji na simulacijah števil, ki omogočajo izravnavo“, zatrjuje, da stopnje davka na plače in ustrezne mejne vrednosti za njihovo uporabo, niso določene s ciljem ustvarjanja izravnave pri podjetjih, ki so zavezana za plačilo davka na dodano vrednost. Dodaja, da takšna rešitev v praksi zaradi zelo različne sistematike obeh davkov ni uresničljiva. Poleg tega naj bi zaradi zagotavljanja izravnave vsaka sprememba davka na dodano vrednost povzročila spremembo davka na plače, kar pa naj ne bi bilo realistično.

- 188 Francoska republika se nato pridružuje navedbam Komisije, v skladu s katerimi naj bi Pošta zaradi oprostitve plačila davka na dodano vrednost uživala konkurenčno prednost. Davek na plače naj bi bil deloma trajna obremenitev (odtegljiv od osnove za odmero davka na dohodke pravnih oseb), medtem ko naj bi bil davek na dodano vrednost odtegljiv (davek na davek), po možnosti pa tudi povrnjen. Pošta naj bi bila z obveznostjo plačila davka na plače in z odvzemanom pravice do odbitka davka na dodano vrednost izdatkov močnejše obremenjena.

Presoja Sodišča prve stopnje

- 189 Tožeče stranke v bistvenem zatrjujejo, da tudi če bi zadostovalo le upoštevanje skupnih stroškov, ki so za Pošto nastali z zagotavljanjem logistične in komercialne podpore družbi SFMI-Chronopost, kot navajajo, naj bi bili ti stroški manjši od tistih, ki bi jih imelo zasebno podjetje, saj naj bi bile storitve Pošte zaradi tega, ker je oproščena plačila davka na dodano vrednost in podvržena znižanemu davku, stroškovno ugodnejše.
- 190 V zvezi s tem zadostuje ugotovitev, da sodba Sodišča zahteva le, da hčerinska družba povrne stroške svojega matičnega javnega podjetja. Sodišče tako ne razlikuje med tem, ali so ti stroški nižji od stroškov podjetja, ki deluje v normalnih tržnih pogojih. Zato to na presojo o obstoju državne pomoči v sodbi Sodišča, čeprav bi se lahko domnevalo, da je bil del stroškov Pošte subvencioniran z davčnimi ukrepi, ki jih očitajo tožeče stranke, ne vpliva, saj za mnenje Sodišča zadostuje, da so bili stroški, ki so nastali z zagotavljanjem logistične in komercialne podpore, pokriti.

191 Iz tega sledi, da je treba tretji tožbeni razlog zavrnuti v delu, v katerem se očita posredna korist, ki naj bi jo družba SFMI-Chronopost uživala zaradi davčnih ugodnosti Pošte.

Stroški

192 S sodbo Sodišča prve stopnje je bilo Komisiji naloženo, da nosi lastne stroške in 90 % stroškov tožečih strank. Intervenienti so nosili lastne stroške.

193 Sodišče si je v svoji sodbi pridržalo odločitev o stroških. V skladu s členom 121 Poslovnika mora Sodišče v zadevni sodbi odločiti o skupnih stroških postopka.

194 Na podlagi člena 87(3) Poslovnika lahko Sodišče prve stopnje razdeli stroške ali odloči, da vsaka stranka nosi svoje lastne stroške, v primeru, ko vsaka stranka delno uspe, delno pa ne uspe. V predloženem primeru so tožeče stranke v postopku po vrnitvi v novo sojenje uspele pri večini svojih zahtevkov.

195 Ob primernem upoštevanju okoliščin primera je treba skleniti, da Komisija v postopku pred Sodiščem in Sodiščem prve stopnje nosi lastne stroške in 75 %

stroškov tožečih strank, z izjemo stroškov intervenientov. Tožeče stranke v postopku pred Sodiščem in Sodiščem prve stopnje nosijo preostanek lastnih stroškov.

- ¹⁹⁶ Francoska republika, družba Chronopost in Pošta, ki so kot stranski intervenienti pristopile k sporu, v skladu s členom 87(4) Poslovnika v postopku pred Sodiščem in Sodiščem prve stopnje nosijo lastne stroške.

Iz teh razlogov je

SODIŠČE PRVE STOPNJE (tretji razširjeni senat)

razsodilo:

- 1. Odločba Komisije z dne 1. oktobra 1997 o domnevnih pomočeh Francije družbi SFMI-Chronopost se razglasi za nično v delu, v katerem je ugotovljeno, da niti logistična in komercialna podpora francoske pošte „La Poste“ njeni hčerinski družbi SFMI-Chronopost niti prenos službe Postadex nista državna pomoč v korist družbe SFMI-Chronopost.**
- 2. Komisija nosi lastne stroške in 75 % stroškov tožečih strank, z izjemo stroškov intervencije pred Sodiščem prve stopnje in Sodiščem.**

- 3. Tožeče stranke nosijo preostanek lastnih stroškov, nastalih v postopku pred Sodiščem in Sodiščem prve stopnje.**

- 4. Francoska republika, Chronopost SA in La Poste nosijo lastne stroške, nastale v postopku pred Sodiščem in Sodiščem prve stopnje.**

Jaeger

Tiili

Azizi

Cremona

Czúcz

Razglašeno na javni obravnavi v Luxembourggu, 7. junija 2006.

Sodni tajnik

Predsednik

E. Coulon

M. Jaeger

Stvarno kazalo

Dejansko stanje	II - 1540
Postopek po vrnitvi zadeve v novo sojenje	II - 1548
Predlogi strank po vrnitvi zadeve v novo sojenje	II - 1550
Pravo	II - 1551
1. Uvodne ugotovitve	II - 1551
2. Tožbeni razlog kršitve dolžnosti obrazložitve	II - 1554
Trditve strank	II - 1554
Presoja Sodišča prve stopnje	II - 1558
Sklicevanje na sodno prakso v obrazložitvi	II - 1558
Obseg preizkusa izpolnitve dolžnosti obrazložitve v predloženem primeru.	II - 1561
Obrazložitev izpodbijane odločbe v delu, ki se nanaša na pokritje variabilnih dodatnih stroškov, nastalih z zagotavljanjem logistične in komercialne podpore	II - 1562
Obrazložitev primernega prispevka k fiksnim stroškom uporabe poštnega omrežja	II - 1567
Obrazložitev primernega donosa na lastni kapital	II - 1568
Obrazložitev pokritja stroškov na splošno	II - 1569
Dolžnost podrobne obrazložitve	II - 1570
3. Tožbeni razlog, s katerim se očita napačna razlaga pojma državna pomoč	II - 1572
Uvodne pripombe	II - 1572
	II - 1599

Napačna razlaga pojma normalni tržni pogoji	II - 1573
Uporaba metode retropolacije	II - 1573
— Trditve strank	II - 1573
— Presoja Sodišča prve stopnje	II - 1577
Neupoštevanje določenih elementov pojma državne pomoči	II - 1583
Prenos službe Postadex	II - 1583
— Trditve strank	II - 1583
— Presoja Sodišča prve stopnje	II - 1586
Blagovna znamka Pošte	II - 1589
— Trditve strank	II - 1589
— Presoja Sodišča prve stopnje	II - 1591
4. Tožbeni razlog, s katerim se očita očitne napake v presoji in vsebinske nepravilnosti	II - 1592
Splošne opombe	II - 1592
Trditve strank	II - 1592
Presoja Sodišča prve stopnje	II - 1595
Stroški	II - 1596